

विपदजोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन आ.व. २०७८।०७९

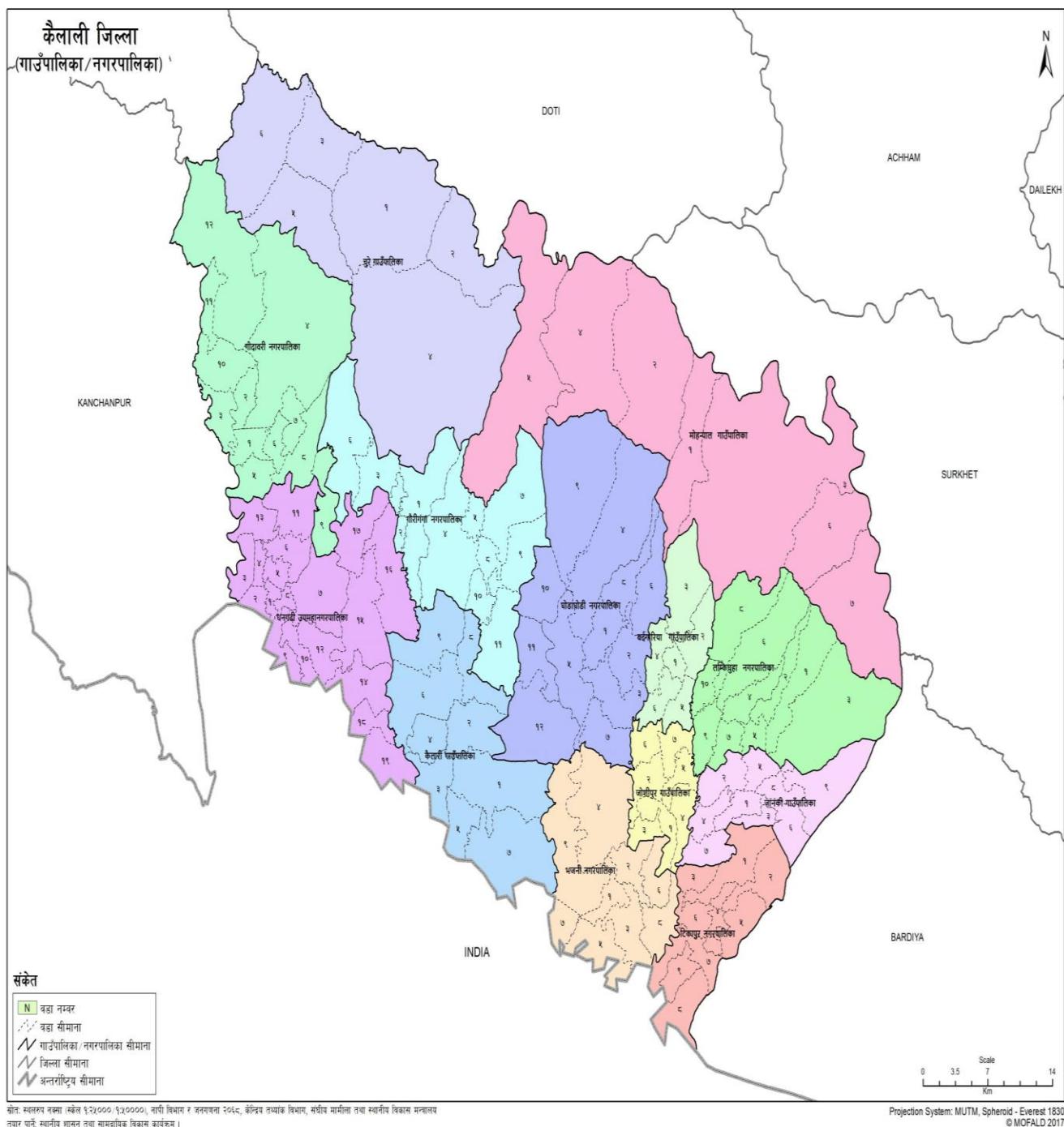
जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति कैलाली
District Disaster Management Committee (DDMC) Kailali

जिल्लाको परिचय

सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत सेती अञ्चलमा रहेको कैलाली जिल्ला नेपालको तराई क्षेत्रको दक्षिण पश्चिम भागमा अवस्थित छ। कुल ३२३५ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस जिल्लाको ६० प्रतिशत भूमि तराई र ४० प्रतिशत भूमि चुरे पर्वत शृङ्खला अन्तर्गतको पहाडी भू-भागमा पर्दछ। जिल्लाको नामाकरणको सन्दर्भमा उहिले राणाहरूको पालामा विभिन्न वस्तुहरूको निकासी पैठारीबाट महसुल असूल गर्ने चार वटा नाका ९सती बजार अड्हा, भजनी बजार अड्हा, कैलाली बजार अड्हा र धनगढी बजार अड्हा० रहेको र उक्त चार मध्येको एक कैलाली बजार अड्हाको नामबाट जिल्लाको नाम पनि कैलाली रहन गएको भन्ने एकथरीको भनाई रहेको छ। अर्को एक स्थानीय भनाई अनुसार जिल्लाको बसौटी गाविसा स्थित तत्कालीन समयको “कैलारी” गाउँको नाम पछि अपभ्रंस हुँदै “कैलाली” भएको र सोही कैलारी गाउँको नामबाट हालको कैलाली जिल्ला नामकरण भएको भन्ने भनाई रहेको।

यहाँ समुद्र सतहबाट १०९ मिटर देखि १,९५० मिटरको उचाइसम्म विस्तारित भू-भाग रहेको छ। उत्तरतर्फ अवस्थित चुरे पर्वत शृङ्खला अन्तर्गतको पहाडी भू-भाग र भावर प्रदेश अत्यन्त कमजोर र सम्बेदनशिल रहेको छ। दक्षिण क्षेत्र करिब ४,८९३ किमि लामो जटिल नदी प्रवाह प्रणालीले जेलिएको छ, जसको ठूलो भाग मोहना र कर्णाली नदीको जलाधार क्षेत्रले सिंचित छ। मोहना नदी उत्तरबाट दक्षिण-पूर्व हुँदै बगेको छ भने कर्णाली नदी उत्तरबाट कैलाली तथा बर्दियाको सिमाना हुँदै दक्षिणतिर बगेको छ। जिल्लामा यस बाहेक ५,९६५ किलोमिटर लामो साना खोलाहरूको जटिल प्रवाह प्रणाली समेत रहेको छ। भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट विश्लेषण गरी हेर्दा जिल्लामा ११४ वटा बस्तीहरू ठूला नदी प्रणालीको करिब ५० मिटर टाढा मात्र अवस्थित छन्। यसबाट जिल्लाका १४,००० भन्दा बढी घरधुरीहरू वर्षाको समयमा बाढी प्रभावित रहेको देखिन्छ। जिल्लाका अन्य प्रमुख नदीहरूमा खुटिया, पथरैया, रोरा, डोडा, शिवगंगा, गौरीशंकर, कान्द्रा, मनहरा, गोदावरी, लिक्मा, गुलरा रहेका छन्।

चित्र न (१) कैलाली जिल्लाको नक्सा

. स्थानिय तहको संक्षिप्त परिचय

क. धनगढी उप-महानगरपालिका

नेपालको सुदूरपश्चिम क्षेत्रमा स्थित धनगढी उप-महानगरपालिकाको स्थापना एउटा दीर्घकालिन सोच “व्यवसायिक, औद्योगिक तथा बहुसांस्कृतिक समुन्नत शहर धनगढी” का साथ २०३३ सालमा सेती अञ्चलको कैलाली जिल्लामा भएको हो र मिति २०७२/०६/०१ गते देखि धनगढी नगरपालिकाको स्तरोन्नती भई धनगढी उप-महा नगरपालिका हुन गएको हो । यो समुद्री सतह देखि १०९ मि. को उचाइमा काठमाडौं देखि ७५० कि. मि. को दूरीमा स्थित रहेको छ । धनगढी उप-महानगरपालिकामा कूल १९ वडा रहेका छन् । २६१.७५ वर्ग कि.मि.को क्षेत्रफलमा फैलिएको धनगढी उप-महानगरपालिकाको भु-आकृतिक स्वरूप करिब सबै जसो समतल रहेको छ भने यसको पूर्वमा कैलारी गाउँपालिका छ भने पश्चिममा मोहना नदी, उत्तरमा गोदावरी र गौरिगांगानगरपालिका र दक्षिणमा अन्तर्राष्ट्रियरूपमा भारतको सिमाना तथा मोहना नदी रहेको छा ।

यसको शालाखाला अधिकतम तापक्रम ४५ डिग्री र न्यूनतम तापक्रम ७ डिग्रीहेको पाइन्छ। भौगोलिक अवस्थिति यो धनगढी नगरपालिका मिती २०७२/०६/०१ गते नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयबाट धनगढी उप-महानगरपालिका रहनगएको हो । यो समुद्री सतहदेखि १०९ मि. को उचाइमा काठमाडौं देखि ७५० कि. मि. को दूरीमा स्थित रहेको छ । साल २०६८ को तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकाको कुलजनसंख्या १,४७,७४१ रहेको छ भने यस क्षेत्रको जनसंख्या वृद्धिदर ३.९ अनुमानित गरिएको छ । प्रमुख चाडपर्व स्थानीयस्तरमा बसोबास गर्ने विभिन्न जातजाती तथा समुदायका मानिसहरूको बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा विभिन्न चाडपर्व मनाउने गरिन्छ । जस्तै: दर्शै, तिहार, माघि, होली, गौरा, औल्के, माघे संक्रान्ति, कृष्ण जन्माष्टमि, बकरइद, उलइदफितर, आइतबारी, छठपर्व, बुद्धजयन्ती, क्रिष्णस यहाँका प्रमुख चाडपर्वको रूपमा रहेको पाइन्छ ।

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल २६१.७५ वर्ग कि.मि.

अक्षांश २८° ६८' ५२" N

देशान्तर ८०° ६२' १६" E

समुद्र सतहबाट उँचाइ १०९-७५० मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उचाइदेखि समशितोष्ण ।

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेतिसयस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेतिसयस

वर्षा १८४० मिलीलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व कैलारी गा.पा

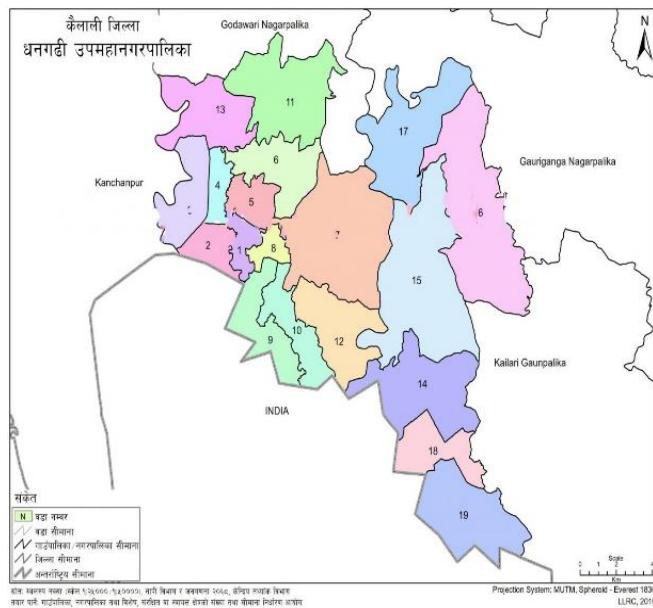
पर्शियम मोहोना नदी

उत्तर गौरीगांगा र गोदावरी न.पा

दक्षिण भारतको उत्तर प्रदेश

नदीनाला जनसंख्या

मोहोना १४७७४१

चित्र न (२) धनगढी उप-महानगरपालिकाको नक्सा

ख. बर्दगोरिया गाउँपालिका

सुदूरपश्चिम प्रदेशको राजधानी धनगढी देखि ७२ किलोमिटर पुर्वमा अवस्थित रहेको बर्दगोरिया गाउँपालिकाको कार्यालय मुडा, कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं २ मा पर्दछ । बर्दगोरिया गाउँपालिका २८.२५ उत्तरी अक्षांश तथा ८१.२४ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ । समुद्र सतह देखि १४५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण , समशीतोषण हावापानी भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको उत्तर दिशामा मोहन्याल गाउँपालिका, दक्षिणमा जोशीपुर गाउँपालिका सीमाना जोडिएको छ पश्चिममा घोडाघोडी नगरपालिका संग जोडिएको सीमाना पुर्वमा लम्की चुहा नगरपालिका रहेको छ, नेपालका २२ तराई जिल्लाहरु मध्येको एक कैलाली जिल्लामा यो गाउँपालिका पर्ने भएकाले यस बर्दगोरिया गाउँपालिकाको २ नं वडा बाहेक सबै वडाका जमिन समथर छ । यस गाउँपालिकामा कच्ची तथा पक्की कलभर्ट पुल गरी ३४ वटा निर्माण भएको तथ्यले पनि यस गाउँपालिकाको विभिन्न ठाउँमा स-साना खोल्सा, कुलो र नदि भएको कुरा सजिलै आकलन गर्न सकिन्छ । गाउँपालिकाको विभिन्न वडा भएर काँडा तथा कुझा नदी बगेको हुनाले यहा बालुवा प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल मध्ये करिब १५०९.६९ हेक्टर भु-भाग बन क्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ । जुन समुदायिक वन, कबुलियत वन, धार्मिक वन, तथा सरकारी संरक्षित वन भित्र पर्दछ ।

भौगोलिक अवस्थित :

क्षेत्रफल १०७.२७ वर्ग कि.मी..

अक्षांश २८° २५' १७" N

देशान्तर ८१° २४' ४४" E

समुद्र सतहबाट उँचाइ १४५ मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशीतोष्ण.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेलिसयस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेलिसयस

वर्षा १८४० मिलीलिटर औपत

भौगोलिक अवस्थित

पूर्व लम्की चुहा न.पा

पश्चिम घोडाघोडी न.पा

उत्तर मोहन्याल गा.पा

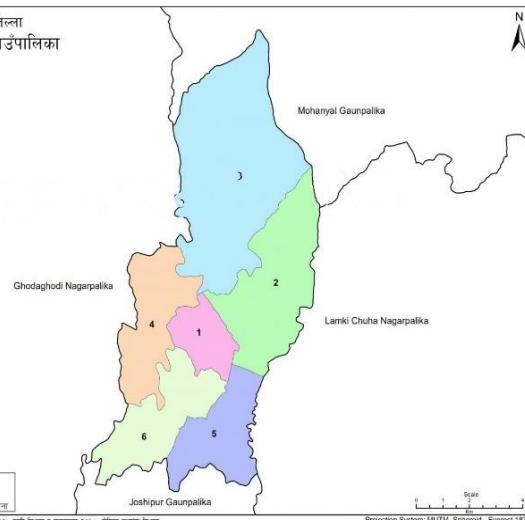
दक्षिण जोशीपुर गा.पा

नदीनाला जनसँख्या

काढा, कुझा नदि आदि ४८५४०

कैलाली जिल्ला

बर्दगोरिया गाउँपालिका

चित्र न (३) बर्दगोरिया गाउँपालिकाको नक्सा

ग. भजनी नगरपालिका

सुदूरपश्चिम प्रदेशको कैलाली जिल्लाको मध्य दक्षिणी क्षेत्रमा रहेको यस भजनी नगरपालिकाको पूर्वमा टिकापुर नगरपालिका र जोशीपुर गा.पा., पश्चिममा कैलारी गा.पा., उत्तरमा घोडाघोडी नगरपालिका र जोशीपुर गा.पा. र दक्षिणमा छिमेकी मित्र राष्ट्र भारतको उत्तर प्रदेश राज्यको तिकुनियाँ, बेलरायाँ रहेका छन्। नेपाल सरकारले साबिक भजनी त्रिशक्ति नगरपालिका र थापापुर गा.वि.स. समावेश गरि मिति २०७३-११-२७ मा घोषणा भएको यस भजनी नगरपालिकाको केन्द्र साबिक भजनी त्रिशक्ति नगरपालिकाको कार्यालय रहेको छ, ९ वटा वडामा विभाजित यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १७६.२५ वर्ग कि.मि. र जनसंख्या ५१८४५ (महिला २६१२९, पुरुष २५७६) रहेको छ, दक्षिणमा रहेको मोहना नदी, नगरपालिकाको बिचबाट बग्ने कान्दा, काँदा नदी र पुर्व तिरबाट बग्ने पथरैया नदी नै यस नगरपालिकाका दुख र संभावनाहरु हुन्, विश्वमा नै लोपोन्मुख जलचर प्राणी डल्फिन यस नगरपालिकाको वडा नं. ३ र ८ को दक्षिणी भागमा रहेको मोहना नदीमा दृश्यावलोकन गर्न सकिने भएकाले पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकाश गर्न सकिने देखिन्छ, त्यस्तै नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका तालतलैया विशेष गरी वडा नं.४ बिजुलियामा लौकहभौकाहा ताललाई समेत पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकाश गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ, कैलाली जिल्लाकै सबै भन्दा बढी बाढीको ढुबान, कटान, पटानीबाट बर्षेनी सबै बिगाहा खेतिबाली नोक्शान भई खाद्यान्न अभाव हुने र बस्तीहरु नै जोखिममा रहेका छन्।

भौगोलिक अवस्थिति :

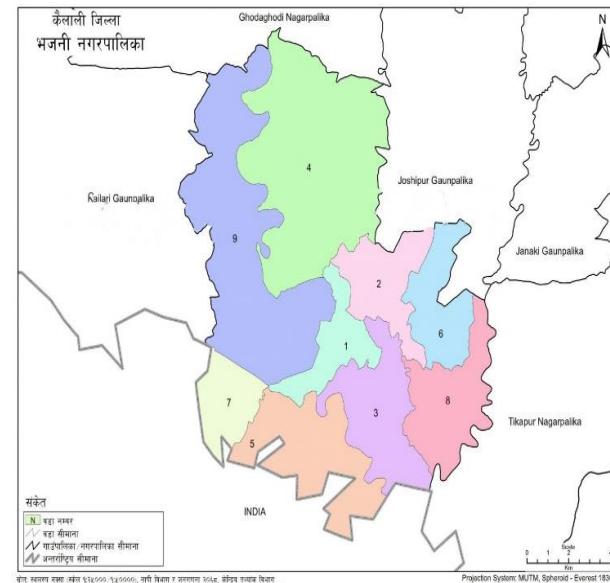
क्षेत्रफल	१०७.२७ वर्ग कि.मि..
अक्षांश	२८° ४९' ५७" N
देशान्तर	८१° ९८' १६" E
समुद्र सतहबाट उँचाइ	१०१ -७५० मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु	उष्णदेखि समशितोष्ण
ग्रीष्मकालीन तापक्रम	२४ देखि ४५ डिग्री सेलिसयस
शीतकालीन तापक्रम	५ देखि १९ डिग्री सेलिसयस
वर्षा	१८४० मिलीलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व	जोसिपुर गा.पा, टिकापुर न.पा
पश्चिम	कैलारी गा.पा
उत्तर	घोडाघोडी न.पा
दक्षिण	भारतको सिमाना तिकुनिया
नदीनाला	जनसंख्या
काढा, कान्दा, पथरैया नदी	५१८४५
आदि	

चित्र न (४) भजनी नगरपालिकाको नक्सा

घ. चुरे गाउँपालिका

चुरे गाउँपालिका कैलाली जिल्लाको पहाडी क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने गाउँपालिका हो । सडधीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७५ अनुसार यो गाउँपालिका समुद्री सतहबाट करिब ३८० मिटर देखि १९५० मिटर सम्मको उचाइमा रहेको चुरे गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले $27^{\circ}59'.68'$ देखि $29^{\circ}2.748'$ उत्तरी अक्षांश र $80^{\circ}36.928'$ देखि $80^{\circ}41.166'$ पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यसको पूर्वमा मोहन्याल गाउँपालिका, पश्चिममा गोदावरी नगरपालिका र डडेलधुरा जिल्लाको केही भाग, उत्तरमा डोटी जिल्ला र दक्षिणमा गोदावरी र गौरीङ्गा नगरपालिका पर्दछन् ।

यो गाउँपालिका कुल 493.97 वर्ग किलो मिटर क्षेत्रफल भएको यो गाउँपालिका सदरमुकाम धनगढीबाट 30 कोशको दुरीमा लगभग उत्तरी कोणमा अवस्थित रहेको छ । भूबनोटअनुसार यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग पहाडी क्षेत्र भित्र पर्ने भएकाले सबै भाग त्यति उर्वरशील छैन । समशीतोष्ण हावापानी भएकाले यस गाउँपालिकाको अधिकतम 32 डिग्री सेलसियस र न्यूनतम तापक्रम 17 डिग्री सेलसियस सम्म रहेको पाइन्छ ।

खासगरी खोला छेउछाउ बेसीहरुमा धान र गाहुँ खेती गरिन्छ भने भिरालो जमिनमा गहुँ र मकै खेती गरेको पाइन्छ । खाद्यवालीका लागि उर्वरशील माटो नहुनु, सिचाइको सुविधा नहुनु आदि जस्ता करणले गर्दा यो गाउँपालिका खाद्य सडकटको मारमा परिरहेको छ । वनजड्गल पर्याप्त मात्रामा रहेकोले धेरै जसो मानिसहरुले बाखापालन व्यवसायबाट नै अम्दानी गरेको देखिन्छ । फलफूल खेती अन्तर्गत सुन्तला खेतीबाट यस गाउँपालिकाका मानिसहरुले राम्रो आम्दानी गरेका छन् । त्यसै गरी व्यवसायिक तरकारी

भौगोलिक अवस्थित :

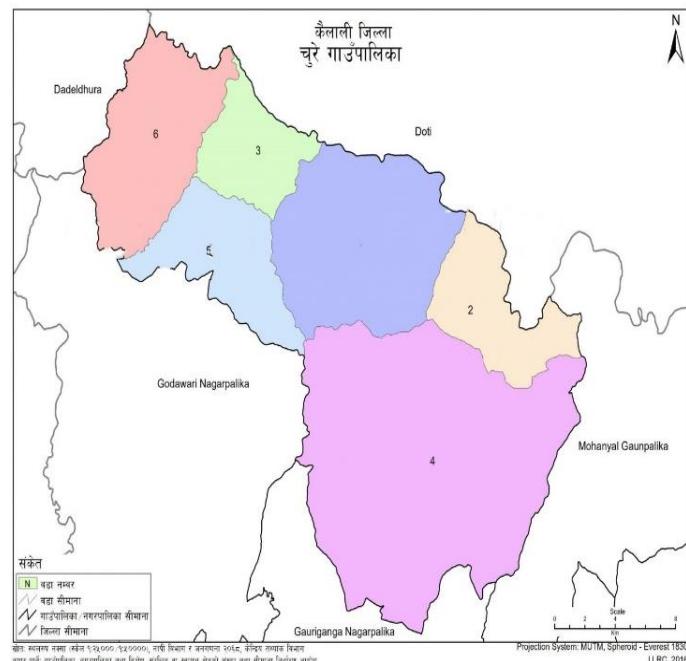
क्षेत्रफल	493.97 वर्ग कि.मी..
अक्षांश	$28^{\circ} 49.684'$ देखि $29^{\circ} 2.748'$ उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	$80^{\circ} 36.928'$ देखि $80^{\circ} 41.166'$ पूर्वी देशान्तर
समुद्र सतहबाट उँचाइ	380 देखि 1950 मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु	समशीतोष्ण
ग्रीष्मकालीन तापक्रम	32 डिग्री सेलसियस
शीतकालीन तापक्रम	17 डिग्री सेलसियस
वर्षा	
भौगोलिक अवस्थित	

पूर्व	मोहन्याल गाउँपालिका
पश्चिम	गोदावरी नगरपालिका
उत्तर	डोटी जिल्ला
दक्षिण	गोदावरी, गौरीङ्गा नपा
नदीनाला	जनसँच्या

कर्णाली, मोहना, पथरेया र 22320
रानी जमरा कुला आदि

चित्र न (५) चुरे नगरपालिकाको नक्सा

खेतीबाट पनि आम्दानी गरेको देखिन्छ । सालै भरि

खाना पुग्ने गरी खाद्य वस्तुहरु उत्पादन हुन सकेको छै चुरे गाउँपालिका अन्तर्गत विगतका बर्षमा विपदले क्षति पुर्याएको आधारमा पालिका भित्र रहेका जम्मा आठ किसिमका स्थानीय विपद्धरु पहिचान भएका

छन् । यस पालिका भित्र भुकम्पको प्रभाव नदेखिएतापनि ग्रामिण बस्ती तथा पुराना भौतीक संरचना भएकाले भुकम्प जस्ता प्रकोपको पनि उच्च जोखिममा रहेको अवस्था छ । यि मध्ये पहिरो, बाढी जस्ता प्रकोपहरुको सम्भावित क्षतिलाई आधार मानेर यस पालिका भित्र सम्भावित प्रकोप जोखिम (सङ्कटासन्ता) तालिका तयार गरिएको छ ।

ड. गौरीगंगा नगरपालिका

सुदुरपश्चिम प्रदेशमा अवस्थित ९ ओटा जिल्लाहरु मध्ये कैलाली जिल्ला पनि एक हो । एउटा उपमहानगरपालिका, ६ वटा नगरपालिका तथा ६ वटा गाउँपालिका रहेको यस कैलाली जिल्लामा गौरीगंगा नगरपालिका पनि एक हो । साविकको चौमाला, मसुरिया तथा उदासीपुर गाविसको १, २ र ५ वटा वडा समेटेर ११ वडा बनाई गौरीगंगा नगरपालिका घोषणा गरिएको हो । गौरीगंगा नगरपालिकाको उत्तरमा चुरे र मोहन्याल गाउँपालिका, दक्षिणमा धनगढी उपमहानगरपालिका र कैलारी गाउँपालिका, पश्चिममा धनगढी उपमहानगरपालिका र गोदावरी नगरपालिका छ भने पुर्वमा घोडाघोडी नगरपालिका रहेको छ । यसको कूल क्षेत्रफल २४४.४४ वर्ग कि.मि. रहेको छ । विश्व मानचित्रमा २८° ३८' - २८° ५१' ३०" उत्तरी अक्षांश देखि ८०° ५४' ३०" पूर्व देशान्तर सम्म फैलिएको र समुद्री सतह देखि १६५ मि. देखि ९४४ मि. को उचाईमा, काठमाडौं देखि ६२२ कि.मि. को दूरीमा हेको छ । यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५५३१४ रहेको देखिन्छ । जसमध्ये पुरुषको जनसंख्या २६१२९ (४७.२२ %) जना र महिलाको जनसंख्या २९१९३ (५२.७८ %) जना रहेको छ । यस नगरपालिकाको कुल घरधुरी संख्या १०,०७० रहेको छ । औषत घरपरिवारको आकार ४.२ छ । यस नगरपालिकाको २०६८ को जनसंख्यालाई तालिकामा

भौगोलिक अवस्थित :

क्षेत्रफल	२४४.४४ वर्ग कि.मि..
अक्षांश	२८° ३८' - २८° ५१' ३०" N
देशान्तर	८०° ५४' ३०"E
समुद्र सतहबाट उचाइ	१६५ मि. देखि ९४४ मि

मौसमी स्वरूप :

जलवायु	उष्णदेखि समशितोष्ण.
ग्रीष्मकालीन तापक्रम	२४ देखि ४५ डिग्री सेलिसयस
शीतकालीन तापक्रम	५ देखि १९ डिग्री सेलिसयस
वर्षा	१८४० मिलीलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थित

पूर्व	घोडाघोडी न.पा
पश्चिम	धनगढी र गोदावरी नगरपालिका
उत्तर	चुरे र मोहन्याल गाउँपालिका
दक्षिण	धनगढी उमनपा र कैलारी गापा

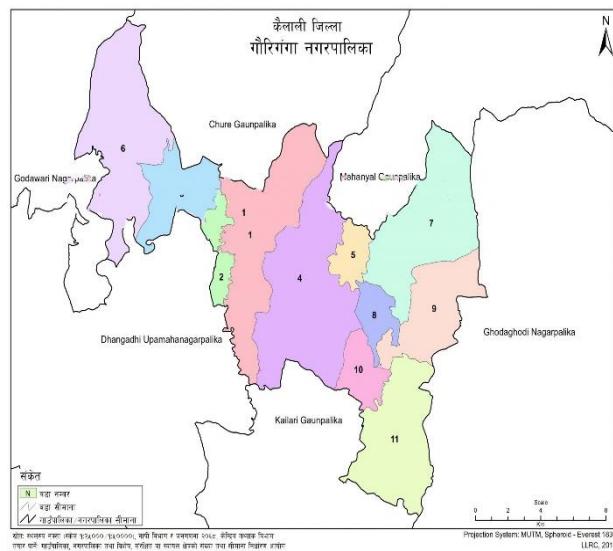
नदीनाला जनसंख्या

गौरिगंगा, चौमाला नदी, ५५३१४
शिवगंगा नदी, लिक्मा नदी

देखाइएको छ ।

प्रमुख नदि तथा खोलाहरु :-

गौरिगंगा, चौमाला नदी र उत्तर कटान खोला शिवगंगा नदी गौरिगंगा नदी लिक्मा नदी र सेती बालुवा खोलाहरु घनघने, बनबेहडा खोला कन्द्रा नदि र चौधरी, सेती खोलाहरु लिक्मा नदी र लिक्मा कटौनी

चित्र न (६) गौरिगंगा नगरपालिकाको नक्सा

खोला कटैनी नदी र डोरा खोला लिक्मा नदी, दुन्द्रा, ऐठा मसुरिया, राजिपुर जंगल खोलाहरु लिक्मा सुम्रा नदी छन् ।

च. घोडाघोडी नगरपालिका

कैलाली जिल्लाको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेको घोडाघोडी तालको नाम बाट वि.स. २०७३ सालमा स्थापित यस घोडाघोडी नगरपालिकाको पूर्वमा वर्दगोरिया गाउँपालिका, पश्चिममा गौरीगांगा नगरपालिका, उत्तर मोहन्याल गाउँपालिका र दक्षिणमा भजनी नगरपालिका रहेका छन् । समुद्र सतह देखि २०५ मिटर उचाईमा रहेको यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल ३५४.४४ वर्ग कि. मि. रहेको छ । २०७८ को जनगणना अनुसार यस नगरपालिकाको जनसंख्या ८७,६७९ रहेको छ । १२ वटा वडा विभाजन भएको यो नगरपालिकामा साविकको दरख, साडेपानी, रामशिखरभाला र पहलमानपुर गाविस समावेस भएका छन् । यस नगरपालिकामा विभिन्न भाषा, सँस्कृति, रितिरिवाज तथा चालचलन भएका समुदायको वसोवास रहेको छ । समग्रमा हाम्रो नगरपालिकाका केही प्रमुख विशेषताहरु निम्नानुसार छन् ।

सबैभन्दा बढि सामुदायिक वन भएको ।

प्राकृतिक स्रोत साधनले सम्पन्न, प्राकृतिक सुन्दरता, पर्याप्यटनको प्रचुर सम्भावना ।

कृषि विकासको पर्याप्त अवसर, विभिन्न कृषि क्षेत्रको स्थापना ।

शिक्षा नगरिको रूपमा घोडाघोडी नगरपालिका ।

सबैभन्दा बढि तालतलैयाभएको विश्व रामसार सूचीमा सूचीकृत घोडाघोडी ताल र अन्य पर्यटकिय ताल भएको ।

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल ३५४४ वर्ग कि.मि..

अक्षांश २८°६२' ७७" N

देशान्तर ८०° ९६' ५०"E

समुद्र सतहबाट उँचाइ २०५ मिटर

भौगोलिक स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशितोष्ण.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २५ देखि ४५ डिग्री सेलिसियस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेलिसियस

वर्षा १८४० मिलीलिटर औपत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व वर्दगोरिया गा. पा

पश्चिम गौरीगांगा नगरपालिका

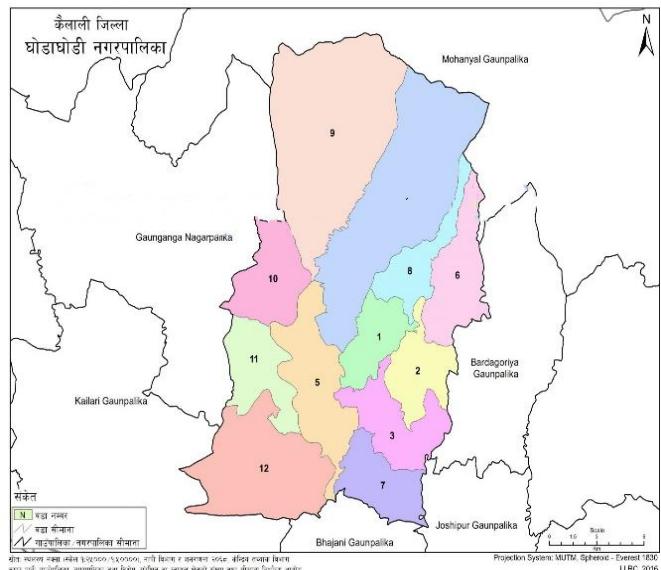
उत्तर मोहन्याल गाउँपालिका

दक्षिण भजनी गापा

नदीनाला

मुख्य नदी मोहोना ८७६७९

लिक्मा कुडि कुटिया आदि

चित्र न (७) घोडाघोडी नगरपालिकाको नक्सा

सबैभन्दा धेरै मुक्त कमैया शिविर (१२ वटा) भएको ।

वसन्ता जैविक मार्ग सँग जोडिएको ।

छ. गोदावरी नगरपालिका

सुदुरपश्चिम प्रदेशमा अवस्थित गोदावरी नगरपालिका कैलालि जिल्लाको मध्यपश्चिम भागमा अवस्थित रहेको छ । जिल्ला सदरमकाम धनगढीबाट १५ कि.मी.को दुरी रहेको यो नगरपालिकाको ३०८.६३ वर्ग कि.मी. छ । यसको पूर्वमा गौरीगंगा न.पा. र चुरे गाउँपालिका, पश्चिममा कन्चनपुर जिल्ला, उत्तरमा चुरे गाउँपालिका र दक्षिणमा धनगढी उपमहानगरपालिका रहेका छन् ।

गोदावरी नगरपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ९३६८६ जनसंख्या रहेको छ । जहां नगरपालिका क्षेत्र भित्र १६९७८ घरधुरीहरुको बसोबास रहेको छ । कूल ४७४८७ पूरुष रहेका छन् भने महिला ४६०७९ र १२० तेशोलिङ्गीको जनसंख्या रहेको छ । जनगणना २०६८ अनुसार यस नगरपालिकाको जनसंख्या बृद्धिदर २.२९ रहेको छ । (स्रोत: नगर वस्तुगत पार्श्वचित्र गोदावरी, २०७६)

यस नगरपालिका र यसको आसपास वरपर रहेर वग्ने प्रखुख नदीहरुमा गोदावरी नदी, खुटिया खोला र मोहना नदी, खैराना नदी र अन्य ससाना नदीहरुले यस नगरपालिकामा स्थाई अथवा अस्थाई सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराएका छन् । मोहना नदी देशकै ठुला नदीमा पर्दछ, जस्तै कैलाली जिल्ला र कन्चनपुर जिल्लाको सिमानामालाई छुट्याउने काम गर्दछ ।

भौगोलिक वनावट अनुसार यस नगरपालिकालाई तीन भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । (क) तराईको समथर भूमी (ख) भावर प्रदेश (ग) चुरे पर्वत श्रेणी, नगरपालिकाको उत्तर क्षेत्र भावर क्षेत्र र चुरे पर्वत शूद्धखलामा पर्ने भएकोले यस क्षेत्रमा जनसंख्याको खासै चाप नरहेको देखिन्छ । चुरे शूखला भू-बनोटको आधारमा वस्ती वस्ने योग्य देखिदैन । नगरपालिकाको कूल भूभाग मध्ये अधिकाँश भू-भाग (करीब ७० प्रतिशत) औषत १ डिग्री भन्दा कम भिरालो भएको क्षेत्रले ढाकेको छ भने चुरे क्षेत्रमा जमिन १२३१ मिटर उचाँइसम्म उठेको छ । भौगोलिक रूपमा चुरे पहाडको उत्तरी मोहडा सामान्य भिरालो छ भने दक्षिण मोहडा अति भिरालो छ । तराईको भू-भाग १२७ मिटर देखि २७५ मिटर उचाँइको बीचमा रहेको छ । यस नगरपालिकाको केन्द्र अत्तरिया वजार समुद्र सतह भन्दा १४९ मिटर उचाँईमा रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा विद्यमान प्रमुख विपद्हरुमा भुकम्प, बाढी, डुवान, बालिमा लाग्ने रोग किरा, शितलहर, हावाहुरी, असिना, आगलगी, सुख्खा खडेरी, चट्याड, जंगली जनावर आकमण, महामारी, सडक दुर्घटना, सर्प दंश आदि पर्दछन् । नगरपालिकाको वडा स्तरको तथ्याङ्को अनुसार यस नगरपालिकाको क्षेत्रमा सबै

भन्दा बढी बाढी र डुवान बाट जनधनको क्षति हुने गरेहको पाईन्छ । बहु-संवेदनशील जोखिम विश्लेषण अनुसार करिब २३.४२% भूमी अत्यधिक जोखिमयुक्त क्षेत्रमा ४९.९३% भूमी मध्यम स्तरको जोखिमयुक्त क्षेत्रमा र २६.६५% भूमी न्यून जोखिमयुक्त क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिका क्षेत्रमा औल्याइएका मुख्य जोखिमहरु जस्तै, हावाहुरी, बाढी, डुवान, पहिरो, भूकम्प, आगलागि, लू, शीतलहर तथा जंगली जनावरको प्रकोपका रूपमा पाइएका छन् । यसरी बहु-संवेदनशील जोखिम विश्लेषणका क्रममा मुख्यतया निम्न ४ प्रकार जोखिमहरूलाई नै बढी संवेदनशील जोखिमको रूपमा लिइएको छ ।

१. बाढी/डुवान
२. पहिरो
३. भूकम्प
४. आँधिवेहरी/ हावाहुरी

यसरी प्रत्येक जोखिमलाई अलग-अलग किसिमले हेर्दा बाढी/डुवानको जोखिमलाई १०० वर्षमा एक पटकको हिसावले अनुमान गर्दा करिब ९३.६८% घर परिवारहरु सुरक्षित अर्थात न्यून जोखिमयुक्त क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ भने ४.८९% घरपरिवार मध्यम प्रकारको जोखिमयुक्त क्षेत्रमा छन् र केवल १.३२%

घरपरिवार मात्र अत्यधिक जोखिम युक्त क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ । बाढी/डुवान को प्रकोप हेर्ने हो भने पहिरोको जोखिमलाई लिन सकिन्छ । यस जोखिमको विश्लेषणबाट हेर्दा २३.४२ % भू-भाग अत्यधिक जोखिमयुक्त क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ भने ४९.९३ % भू-भाग मध्यस्तरको जोखिमयुक्त क्षेत्रमा रहेको पाइन्छ ।

यसै गरी भूकम्पीय जोखिम विश्लेषणको लागि ४७५ वर्षको अन्तरालमा आउन सक्ने महाभूकम्पको क्षति आंकलन अनुसार करिब ८.५७% घरहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् भने क्रमशः ४४.२५% र ४७.१९% घरहरु मध्यम र न्यून जोखिममा रहेका देखिन्छन् । मुख्यतया भवनहरूको बनोट, आकार, प्रयोग गरिएका निर्माण सामग्रीको गुणस्तर एवं भवन संहिताको अवलम्बन नगरी आ-आफ्नो किसिमबाट बनाइएका भवनहरु जोखिमयुक्त छन् । अर्कोतर्फ हेर्ने हो भने नगरपालिका क्षेत्रका केही स्थानहरूमा बनाइएका आवासीय भवनहरु जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा नभएको कारण नक्सापास विना नै निर्माण गरिएको र भूकम्पीय जोखिमलाई विचारै नगरी प्राविधिकहरूको सल्लाह बिना नै निर्माण गरिएको हुनाले भवनसंहिता बमोजिम नभएको पाइन्छ । यसैगरी हावाहुरी/ आँधीवेहरीको प्रकोप नगरपालिकाका केही क्षेत्रहरूमा उच्च देखिएको पाइन्छ । अग्ला पहाडी भागमा यसको प्रकोप बढी मात्रामा देखिएको छ । आवास भवनहरूको निर्माण शैली, जस्ता, टाइल र फुसको छाना भएका घरहरु उच्च जोखिममा रहेको पाइन्छ ।

जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग क्षेत्रको अध्ययनलाई वैज्ञानिक विश्लेषण, विगतका विपद जोखिमका घटनाहरु तथा अन्य स्रोतबाट प्राप्त तथ्याङ्क र नतिजाको आधारमा ५ प्रकारका भू-उपयोग क्षेत्रहरु विभाजन गरिएको छ । सोही विषयलाई आधार मानी जोखिमको स्तर हेरी कुन क्षेत्रलाई कस्तो किसिमले विकास गर्न सकिन्छ भन्ने अवधारणाका लागि अल्पकालीन शहरी बृद्धि केन्द्र अन्तरगत करिब ७८४.९७ हेक्टर भू-भागलाई विकास गर्न योग्य ठानीएको छ । यसरी जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग क्षेत्र अनुसार करिब १८६२.०५ हेक्टर भू-भागमध्ये ११८.९५ हेक्टर भू-भाग मात्र उच्च जोखिम क्षेत्र अन्तरगत पर्न गएकोछ । परापूर्वकाल देखि बस्तीको रूपमा विकास हुडै आएका कतिपय स्थानहरु मध्ये केही घर अथवा घर परिवारहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् भने त्यस्तो परिवारहरुलाई उक्त ठाउबाट अन्यत्र सुरक्षित ठाउमा स्थानान्तरण गर्ने कार्य त्यतिको सहज देखिदैन, त्यसका लागि वाढीको प्रकोपबाट वच्न इन्जिनियरङ्ग उपायहरु अवलम्बन गर्नुपर्ने हुन्छ । साथै उक्त क्षेत्रमा रहेका घरहरुको समेत जोखिमका आधारमा प्रचलित मापदण्ड अपनाई निर्माण गर्नसक्ने प्रावधान अपनाउनु पर्ने हुन्छ । त्यसैगरी अत्यधिक मात्रामा मानिसहरु जम्मा हुने किसिमका संरचनाहरुलाई निरुत्साहित गर्ने नीति समेत अवलम्बन गरिएको

भौगोलिक अवस्थिति :

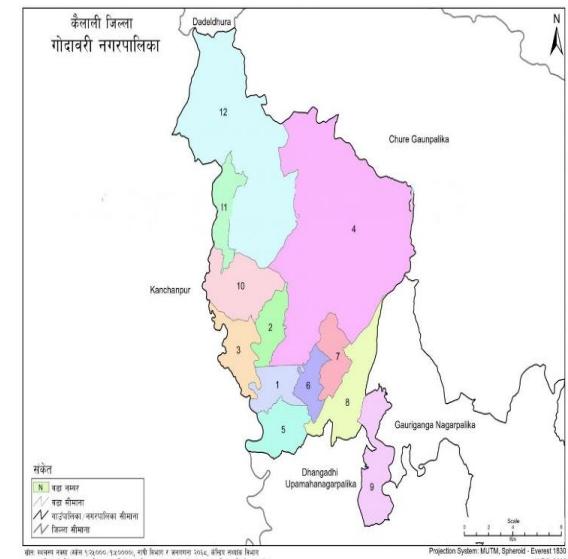
क्षेत्रफल	३०८६३ वर्ग कि.मी..
अक्षांश	३०°७७' २८" N
देशान्तर	८२°७७' २५" E
समुद्र सतहबाट ऊँचाइ	२७५ मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु	उष्णदेखि समशितोष्ण.
ग्रीष्मकालीन तापक्रम	२५ देखि ४५ डिग्री सेलिसियस
शीतकालीन तापक्रम	५ देखि १९ डिग्री सेलिसियस
वर्षा	१८४० मिलीलिटर औषत
भौगोलिक अवस्थिति	
पूर्व	गौरीगाँगा न.पा
पश्चिम	कन्चनपुर जिल्ला
उत्तर	चुरे गाउँपालिका

दक्षिण	धनगढी उपमाहानगरपालिका
नदीनाला	जनसँख्या

मोहोना, कुटिया आदि	१९९७३

चित्र न (८) गोदावरी नगरपालिकाको नक्सा

छ । साथै योजना अनुमति अथवा निर्माण स्वीकृति दिने व्यवस्था लागू गर्नुपर्ने हुन्छ । यस कारण जोखिममा परेका उच्च जोखिम केन्द्रहरुमा सम्भव भएसम्म विकास गर्ने कार्यलाई निषेध गर्नुपर्ने हुन्छ । उच्च जोखिम क्षेत्रमा रहेका अत्यावश्यक सेवा तथा सुविधाहरुलाई भने यथासमयमा सुरक्षित क्षेत्रमा

स्थानान्तरण गर्नुपर्ने हुन्छ । पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका बस्तिहरूलाई भने इन्जिनियरङ्ग भूगर्भ शास्त्रीको राय बमोजिम न्यून जोखिमयुक्त क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

यसको लागि नगरपालिकाको तर्फबाट आवश्यक कदम चाल्नुपर्ने हुन्छ । भौतिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा राष्ट्रिय भवन संहिताको सफल एवं अनिवार्य कार्यान्वयन गर्नु अति आवश्यक छ, जसले गर्दा भूकम्प, वाढी तथा आँधीवहेरी / हावाहुरीका कारण जमिनमाथि रहेको संरचनाहरूमा पर्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गरी सुरक्षित बस्ती विकासमा सहयोग पुग्नेछ ।

भू-क्षय तथा पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपसम्बन्धी जोखिमको खतरालाई न्यूनीकरण तथा जोखिमको क्षतिलाई घटाउनको लागि पर्यावरणीय प्रणालीमा आधारित अनुकूलता बमोजिम जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी अवलम्बन गर्न सकिन्छ । उदाहरणको लागि भिरालो क्षेत्रको स्थिरीकरणको लागि वायो इन्जिनियरिङ्ग (Bio Engineering), पुनः वृक्षारोपण, पर्यावरणीय तथा अन्य उपायहरु समेत अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ । उपलब्ध पूर्वाधार तथा विकसित सेवा तथा सुविधाको आधारमा शहरी विकास केन्द्रहरूको परिकल्पना गरिएकोछ र त्यसैलाई आधार मानी नगरपालिकाको तर्फबाट लगानी गरिने विकास योजनाहरूलाई समेत स्थानीय क्षेत्रगत विकास योजना अन्तरगत राखी कार्यान्वयन गर्ने नीति अपनाइएकोछ । यसले गर्दा सन्तुलित विकासलाई समेटी ग्रामीण परिवेशमा रहेका तेश्रो श्रेणीका विकास केन्द्रहरूलाई समेत पुनर्विकास हुने अवसर प्राप्त हुनेछ । त्यसले शहर-ग्रामीण क्षेत्रबीचको अन्तर सम्बन्धलाई समेत प्रोत्साहन गरी शहर केन्द्रित व्यवसायहरूलाई ग्राणीम क्षेत्रतर्फ आकर्षण गर्ने देखिन्छ । (स्रोत: जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजना गोदावरी नगरपालिका, २०७८)

ज. जानकी गाउँपालिका

जानकी गाउँपालिका सुदूर पश्चिम प्रदेश अन्तर्गत कैलाली जिल्लाको पूर्वी भागमा अवस्थित रहेको छ । गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति २८ डिग्री ३१ मिनेट १७ सेकेण्ड देखि ३० डिग्री ३६ मिनेट ५२ उत्तरी अक्षांश र ८१ डिग्री २ मिनेट ३१ सेकेण्ड देखि ८१ डिग्री १५ मिनेट ४४ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वी सिमानामा कर्णाली नदी रहेको र कर्णाली पारी बर्दिया जिल्लाको गेरुवा गाउँपालिका तथा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज पर्दछ । पश्चिममा जोशीपुर गाउँपालिका, उत्तरमा लम्कीचुहा नगरपालिका र दक्षिणमा टिकापुर नगरपालिका अवस्थित रहेको छ । सङ्घीय राजधानी काठमाण्डौबाट करिव ६१० किलोमिटर, प्रदेश राजधानी तथा जिल्ला सदरमुकाम धनगढी बाट ९० किलोमिटर दूरीमा रहेको छ ।

स्थानीय तह पुनर्संरचनाका क्रममा वि.सं. २०७३ साल फागुन २३ गते साविक दुर्गौली, जानकी र पथरैया गाविसहरु लगायतका क्षेत्रलाई समावेश गरी स्थापना गरिएको छ । कुल क्षेत्रफल १०७.२७ वर्ग किमि रहेको यस गाउँपालिका ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि ५ वटा निर्वाचन क्षेत्रमध्ये यस गाउँपालिका निर्वाचन क्षेत्र नं. १ प्रदेश सभा सदस्यको निर्वाचनका लागि तय गरिएका निर्वाचन क्षेत्रमध्ये प्रदेश क अन्तर्गत रहेको छ ।

यस गाउँपालिका समुन्द्र सतहदेखि करीव १४० मिटर देखि २०० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको छ । नदी तटिय क्षेत्र होचो स्थानको रूपमा रहेको छ, भने उत्तरी भागमा अवस्थित वन क्षेत्र उच्च क्षेत्र हो । गाउँपालिकाको सबैजसो भू-भाग सम्थर रहेको छ । तथापि, नदी तथा खोलाले खियाएर बनाएको केही खोल्सा तथा विश्रृङ्खलित स्थान देखि सकिन्द्धा प्राकृतिक सम्पदाका रूपमा नदी तथा खोला, उपोष्ण क्षेत्रीय जंगल, उर्वर भूमि र भूमिगत जलश्रोत, ताल तथा सिमसार क्षेत्र रहेका छन् । खेती गरिएको जमिन ७४.४ प्रतिशत, जंगल १३.९ प्रतिशत, चरन क्षेत्र ०.६ प्रतिशत, बगैंचा ०.१ प्रतिशत, झाडी तथा बुट्यान १.८८ प्रतिशत, बगर ४.५ प्रतिशत र पानीले ढाकेको क्षेत्र ४.८ प्रतिशत रहेको छ । नदी तथा खोलाहरुका

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल १०७.२७ वर्ग किमि

अक्षांश २८° ३३' ३५.२६" N

देशान्तर ८१° ६' २७.४६" E

समुद्र सतहबाट उचाइ १४५ - १६१ मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशितोष्ण ।

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेलिसियस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेलिसियस

वर्षा १६४० मिलिलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व कर्णाली नदी/ बर्दिया जिल्ला

पश्चिम जोशीपुर गाउँपालिका

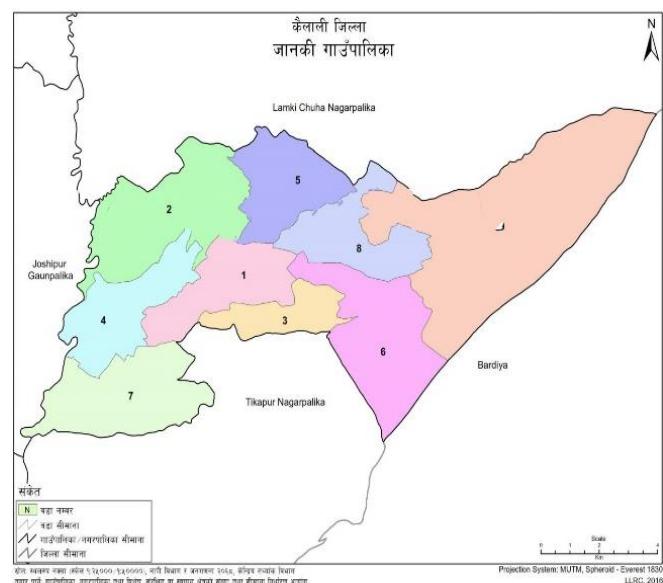
उत्तर लम्की चुहा नपा

दक्षिण टिकापुर नपा

नदीनाला जनसंख्या

कर्णाली नदी, रानी ४९८३५

खोला, पथरैया नदी

चित्र न (९) जानकी गाउँपालिकाको नक्सा

कर्णाली नदी, रानी खोला, पथरैया नदी, जमरा खोला, कुलहरिया खोला, विजुलिया खोला आदि रहेका छन्। तालहरुमा मट्टगौरा ताल, शंकर ताल, बर्का फँटवा ताल र इतिहिनीया ताल रहेका छन्।

यस क्षेत्रमा सिमसार क्षेत्रका रूपमा मट्टगौरा ताल, शंकर ताल र बर्का फँटवा ताल रहेका छन्। वार्षिक रूपमा औषत १७५७ मिलि मिटर वर्षा हुने यस क्षेत्रमा न्यूनतम ९ डिग्री सेल्सियस र अधिकतम ३८ डिग्री सेल्सियस तापक्रम हुने गर्दछ।

वि.सं. २०७७ को सर्भेक्षणअनुसार गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ६४८१२ र घरपरिवार संख्या ११५२७ रहेका छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र सर्भेक्षणको नतिजा बीच तुलना गर्दा हालको सर्भेक्षणले १६२७२ जनसंख्या र २४७६ घरपरिवार संख्या वढी देखिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार कुल घरपरिवार संख्या ९०५१, जनसंख्या ४८५४०, औषत परिवारको आकार ५.४ र लैंगिक अनुपात ८९.९२ रहेको छ। घरपरिवार सर्भेक्षण २०७७ ले कुल घरपरिवार संख्या ११५२७, जनसंख्या ६४८१२, औषत घरपरिवारको आकार ५.६२ र लैंगिक अनुपात १०२.७५ रहेको देखिएको छ। कुल जनसंख्याको ३२८४५ पुरुष, ३१९६५ महिला र वडा नं. ३ मा २ जना तेस्रो लिङ्गी रहेका छन्। वडागत रूपमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं.९ मा ११००३ र सबैभन्दा न्यून जनसंख्या वडा नं. ६ मा ५१९७ जनसंख्या रहेको छ।

भ. कैलारी गाउँपालिका

कैलारी गाउँपालिका प्रदेश नं ७ को साविकको कैलाली जिल्लामा अवस्थित रहेको छ। विसां २०७४ फाल्गुन २७ देखि लागु हुने गरि बनाइएको यस कैलारी गाउँपालिका घोषणा गर्दा साविक हसुलिया, पबेरा, बसौटी, गदरिया, रतरपुर र केहि वडा उदासिपुर ९३,४,६,९० गाविस समावेस भई कैलारी गाउँपालिकालाई एकै स्थान गाभिएको थियो। हाल यस गाउँपालिकामा ९ वटा वडाहरु रहेका छन्।

कैलारी गाउँपालिका जिल्ला सदरमुकाम धनगढी पुर्वमा अवस्थित छ।

भौगोलिक अवस्थित :

क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग किमि

अक्षांश २८° 34' 00" N

देशान्तर ८० ८२' 00" E

समुद्र सतहबाट उँचाइ १३५ - १७० मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशितोष्ण।

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेल्सियस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेल्सियस

वर्षा १८४० मिलिलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थित

पूर्व भजनी

पश्चिम धनगढी उपमाहानगरपालिका

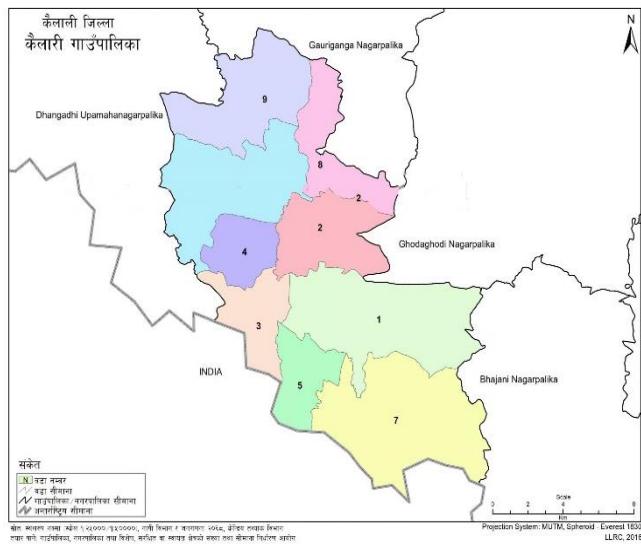
उत्तर घोडाघोडी

दक्षिण भारतको उत्तर प्रदेश

नदीनाला

जनसंख्या

५०४५७

चित्र न (१०) कैलारी गाउँपालिकाको नक्सा

यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग कि.मि. रहेको छ।

समुद्र सतहबाट १३५ मि. देखि १७० मि. को उचाई सम्म अवस्थित छ।

यस गाउँपालिका भित्र बग्ने मुख्य नदीनालाहरु मोहना, लिक्मा, कतैनी, घुरहा, घुरही आदि हुन र यी नदीनालाका कारण यस गाउँपालिकाको सबै वडाहरु प्रभावित छन् ।

केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार जनसंख्याको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

परिवार संख्या: १०,७९३

कुल जनसंख्या: ५०,४५७ जना

महिला: २५,९७२ जना

पुरुष: २४,४८५ जना

ज. जोशीपुर गाउँपालिका

जोशीपुर गाउँपालिका सुदूरपश्चिम प्रदेश सेती अञ्चल अन्तर्गत कैलाली जिल्ला क्षेत्र नं १ मा पर्दछ । यो गाउँपालिकामा साविकका जोशीपुर र बौनिया गरी २ ओटा गाविसा समावेश गरी ७ ओटा वडा कायम गरिएको छ । कैलाली जिल्लाको दक्षिण भागमा अवशिष्ट यो गाउँपालिकाको पूर्वमा लम्की चुहा र टीकापुर नगरपालिका र जानकी गाउँपालिका रहेका छन् भने पश्चिममा घोडाघोडी नगरपालिका र भजनी नगरपालिका रहेका छन् । यसै गरि उत्तरमा बर्दगोरिया गाउँपालिका तथा दक्षिणमा भजनी नगरपालिका संग जोडीएको छ । यो गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ६५१५७ वर्ग किमी रहेको छ । जिल्ला सदरमुकाम देखि १०० किमी दुरीमा रहेको यो गाउँपालिका अन्न तथा धान बालीको उत्पादनको लागि कैलाली जिल्लाको राम्रो गाउँपालिकामा पर्दछ । समुद्रसतह बाट न्युनतम १४८ मिटर देखि अधिकतम

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल ६५१५७ वर्ग किमी

अक्षांश २८°३४'०३"N ८१°००'५३"E

देशान्तर २८.५६७४°N ८१.०१४

समुद्र सतहबाट उच्चाइ १४८ - १६२ मिटर

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उण्डेखि समशितोष्ण.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेलिसियस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेलिसियस

वर्षा १८४० मिलिलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व लम्की चुहा, टीकापुर र जानकी

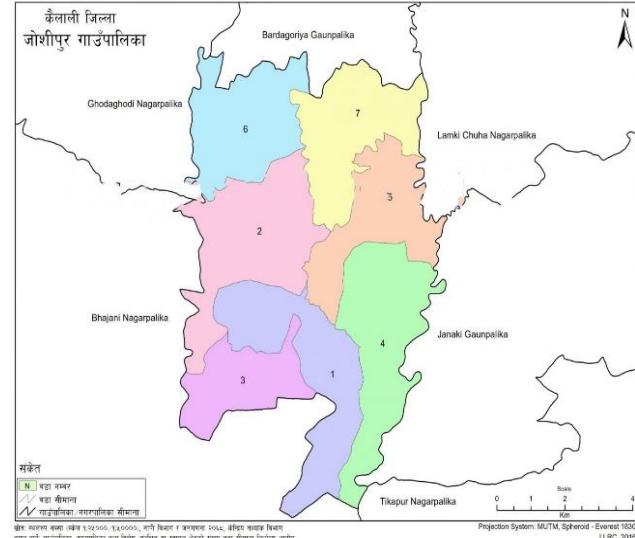
पश्चिम घोडाघोडी नगरपालिका, भजनी

उत्तर बर्दगोरिया गाउँपालिका

दक्षिण भजनी नगरपालिका

नदीनाला जनसंख्या

३७९७६

चित्र न (११) जोशीपुर गाउँपालिकाको नक्सा

१६२ मिटर उचाई सम्म भू (धरातल रहेको यस गाउँपालिकाको लगभग आधा भू (भाग वन क्षेत्र तथा बुट्यानले भरिएको पाइन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ३६४५९ रहेको छ । जसमध्ये १८६२५ महिलाको संख्या छ भने १७८३४ पुरुष रहेका छन् । मुख्य जातिका रूपमा थारु, क्षेत्री, ब्राह्मण तथा दलितहरूको बसोबास रहेको पाइन्छ ।

ट. लम्कीचुहा नगरपालिका

लम्कीचुहा नगरपालिका नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेश,(साविकको सेती अञ्चल) अन्तर्गत कैलाली जिल्लाको पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गसंग जोडिएको एक नगरपालिका हो । जुन बिश्वको नक्षामा भौगोलिक हिसाबले यो नगरपालिका २८० ३५, ३. ३३ देखि २८० ४३, ५१. ०२ अक्षांश र ८१० ३, १२. २४ देखि ८१० १७, १५. ४७ देशान्तरमा अवस्थित समुन्द्रि सतहबाट १२३ देखि १५३७ मिटरसम्मको उचाइमा रहेको छ । लम्कीचुहा नगरपालिका १३ कि.मि.पूर्वमा रहेको कर्णाली नदीसंग जोडिएको छ । यसको उत्तर तर्फ मोहन्याल गाउँपालिका, पश्चिममा बर्दगोरिया गाउँपालिका, पूर्वमा कर्णाली नदी तथा बर्दिया जिल्ला, दक्षिणमा जानकी गाउँपालिका र दक्षिण पश्चिममा जोशीपुर गाउँपालिका पर्दछ । लम्कीचुहा नगरपालिका २०७१ वैशाख २५ गते घोषणा गएको हो भने २०७३ फागुन २२ गतेदेखि तत्कालीन प्रतापपुर गा. वि. स. का सबै बडाहरु यस नगरपालिकामा मिसाएर १० बडामा विभाजन गरिएको हो । यो नगरपालिका संघीय राजधानी काठमाण्डौबाट ५९० कि.मि.पूर्व र प्रदेश राजधानी धनगढी तथा जिल्ला सदरमुकामबाट ७२ कि.मि पश्चिममा पर्दछ । यस नगरपालिकाको केन्द्र बडा नं ४ भल्का बजारमा पर्दछ । यस नगरपालिका तराई र शिवालेख क्षेत्रको सम्थर भुभागमा अवस्थित छ भने यस नगरपालिकाको हावापानी उपोष्ण रहेको छ । यस क्षेत्रको औषत अधिकतम तापक्रम ४१ डिग्री सेल्सियस र न्युनतम तापक्रम १० डिग्री सेल्सियससम्म पग्ने गरेको छ । (स्रोत लम्कीचुहा नगरपालिका पार्वीचित्र २०७६) यसै गरी औषत वार्षिक वर्षा १८. ३२ मिलिमिटर हुने गर्दछ र अधिकतम वर्षा २९०. ९ मिलिमिटरसम्म हुने गरेको पाइन्छ । यस क्षेत्रको औसत तापक्रम ४१ डिग्री सेल्सियस र न्युनतम १० डिग्री सेल्सियस रहेको पाइन्छ ।(स्रोत: बहुप्रकोप जोखिम लेखाजोखा प्रतिवेदन २०७८) यस नगरपालिकाको जम्मा घरधुरी १९, ३६७ र कुल जनसंख्या ९०९४१ रहेको छ जसमध्ये पुरुषको संख्या ४२, ७९५ र महिलाको संख्या ४८, १४६ रहेको छ । (स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा)

यस नगरपालिका बहुप्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको नगरपालिका हो । यहाँका प्रमुख प्रकोपहरूमा बाढी, आगलागी, महामारी, शीतलहर, अतिवृष्टि, चट्याङ, जंगली जनावर आतंक, खडेरी, असिना, सडक दुर्घटना, सर्पदंश, भुकम्प आदी पर्दछन् । यस नगरपालिकाको सिमाना भित्र रहेका खोला नाला, खोल्सा, पोखरी तथा बालुवाले ओगटेको जम्मा क्षेत्रफल ६. ३ प्रतिशत छ । यस नगरपालिका भित्र भएर बहुला खोला, बसखोरिया खोला, बसुवा खोला, बाउनिया खोला, धारापानी खोला, धोविनी खोला, जमरा नदी, कुवापुर नाला, कर्णानी नदि, कुलरिया नाला, पथरिया नदी, रोरा नदी, चरैला नदी, रानीकुन्था खोला, जस्ता खोला नालाहरु बग्ने गर्दछन् । (स्रोत: नगरपालिका प्रोफाइल २०७८)

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल ४९३.१८ वर्ग किमि

अक्षांश २८°35.44"N

देशान्तर ८१° 17.30"E

समुद्र सतहबाट उँचाइ

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशितोष्णा.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम ४१ डिग्री सेलिसियस

शीतकालीन तापक्रम १७ डिग्री सेलिसियस

वर्षा १८४० मिलिलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व बर्दिया जिल्ला

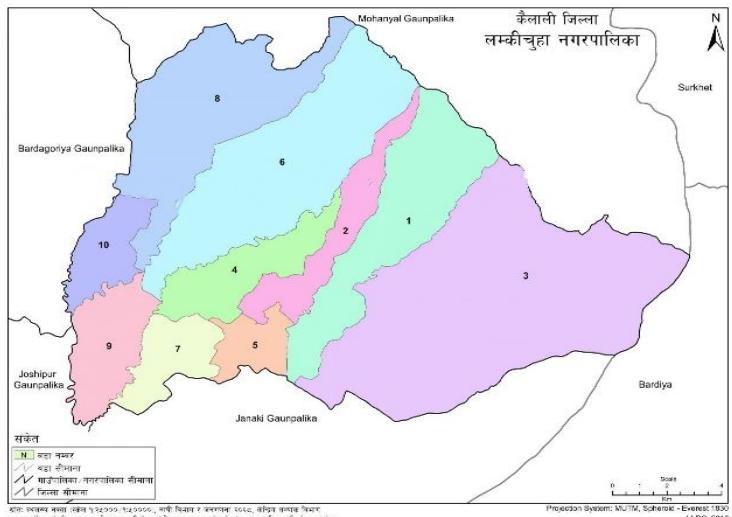
पश्चिम बर्दगोरिया गाउँपालिका

उत्तर मोहन्याल गाउँपालिका

दक्षिण जानकी गाउँपालिका ,जोशीपुर

नदीनाला जनसंख्या

१०९४१

चित्र न (१२) लम्कीचुहा नगरपालिकाको नक्सा

ठ मोहन्याल गाउँपालिका

मोहन्याल गाउँपालिका कैलाली जिल्लाको पहाडी क्षेत्रमा अवस्थीत गाउँपालिका हो, साविकका मोहन्याल, पण्डौल र सुगरखाल गाविसहरु मिलेर बनेको यो गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ६२६.९५ वर्ग कि.मि. रहेको छ, यो गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा सुर्खेत जिल्ला, पश्चिममा चुरे गाउँपालिका, उत्तरमा डोटी र सुर्खेत जिल्ला र दक्षिणमा गौरिगांगा न.पा. घोडाघोडी न.पा., लम्कीचुहा न.पा.र बर्दगोरिया गा.पा.संग जोडीएको छ, देशकै बढी जनसंख्या भएको जिल्लाहरुको अग्र पंक्तिमा पर्ने यो कैलाली जिल्लामा रहेको यस गाउँपालिकामा भने जनघनत्व एकदम कम रहेको पाइन्छ, बि.स. २०६८ को जनगणना अनुसार यस

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल ६२६.९५ वर्ग किमि

अक्षांश २८° 52' 48" N

देशान्तर ८०° 53' 24" E

समुद्र सतहबाट उँचाइ १७००

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्णदेखि समशितोष्णा.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम ३५ डिग्री सेलिसियस

शीतकालीन तापक्रम १५ डिग्री सेलिसियस

वर्षा १८४० मिलिलिटर औषत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व सुर्खेत जिल्ला

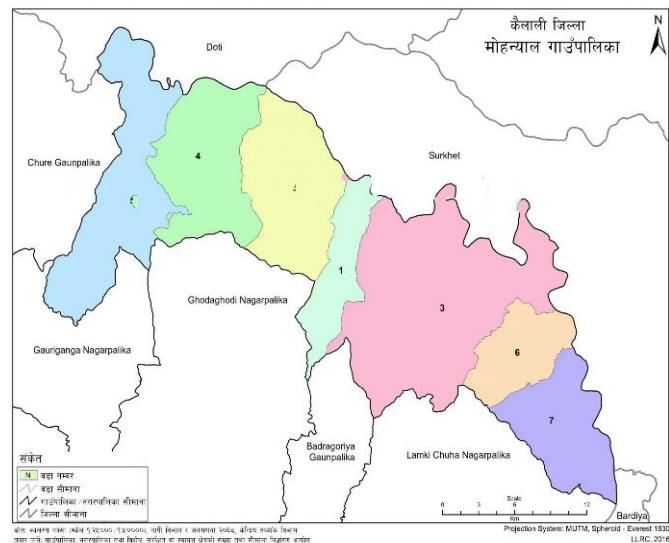
पश्चिम चुरे गाउँपालिका

उत्तर उत्तरमा डोटी र सुर्खेत जिल्ला

दक्षिण गौरिगांगा, घोडाघोडी, लम्कीचुहा

नदीनाला जनसंख्या

कर्णाली, सिमली, गोराङ्ग २१२२८

चित्र न (१३) मोहन्याल नगरपालिकाको नक्सा

गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २१२२८ रहेको छ, समुन्द्र सतहबाट ११०० मिटर देखि चुरे पर्वत फैलिएको स्थान १७०० मिटरको उचाईमा यो गाउँपालिका अवस्थित छ, शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात लगायत विकाशका पूर्वाधारहरुको प्रयाप्त संरचना नभई सकेको यस गाउँपालिकामा गैह सरकारी संस्थाको उपस्थिति भने एकदमै न्युन रहेको छ, वन सम्पदाको हिसाबले यो गाउँपालिका कैलाली जिल्लामा पर्ने अन्य गाउँपालिकाहरु भन्दा अग्र पंक्तिमा रहेको पाइन्छ, उष्ण देखि समशितोष्ण हावापानी पाइने यस गाउँपालिकामा औसत तापक्रम १९ देखि ३७ डिग्री सेल्सियसको विचमा रहेको छ। यस गाउँपालिकामा कर्णाली, सिमली खोला, गोराङ्गे खोला, भाप्री खोला र ठुली गाड जस्ता नदीहरु बगदछन्।

ड. टीकापुर नगरपालिका

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत पर्ने पूर्वी जिल्ला कैलालीको पनि पूर्वी भागमा कर्णाली नदीको तटमा अवस्थित टीकापुर, २०५३ साल माघ १७ गते पहिलो पटक घोषणा भई हाल २०७३ फागुन २७ गतेको रपद्को निर्णय बमोजिम साविक टिकापुर नगरपालिका, नारायणपुर र धन्सीहंपुर गा.वि.स. मिलेर टिकापुर नगरपालिका बनेको हो। यो नगरपालिका पूर्वपश्चिम राजमार्गमा पर्ने लम्की वजार देखि १४ कि.मी. दक्षिणतर्फ र भारतको सिमाना देखि १४ किलोमिटर उत्तर तर्फ अवस्थित छ। टीकापुर नगरपालिका नेपालकै आधुनिक योजना सहितको नगरपालिका हो। टीकापुर नगरपालिकामा कर्णाली, पथैरया, रा नी जमरा, मोहना जस्ता नदी तथा खोलाहरू पर्दछन भने विपद जोखिमका दृष्टिबाट यो नगरपालिका उच्च जोखिममा रहेको छ। वर्षेनी हुने ढुबान, बाढी, आगलागीका घटनाहरूबाट नगरपालिकाका धैरै बस्तीहरू आक्रान्त बनेका छन्। यसको अलावा महामारी, असिना, चट्याङ्ग, सितलहर, लु, किरा आतड्क, जड्गली-जनावर आतड्क जस्ता छिटफुट विपत्का घटनाहरू नगरबासीले सामना गरी रहनुपरेको छ। साथै कम बारम्बारता भएको तर जनधनको क्षति उच्च हुनसक्ने भूकम्पीय जोखिमको सम्भावना पनि उत्तिकै देखिन्छ,

भौगोलिक अवस्थिति :

क्षेत्रफल १२२.२२ वर्ग कि.मि.

अक्षांश २८°३१.३०"

देशान्तर ८१°१७.७५" E

समुद्र सतहबाट उँचाइ १४५ मी. देखि १६१ मी.

मौसमी स्वरूप :

जलवायु उष्ण देखि समशितोष्ण.

ग्रीष्मकालीन तापक्रम २४ देखि ४५ डिग्री सेल्सियस

शीतकालीन तापक्रम ५ देखि १९ डिग्री सेल्सियस

वर्षा १८८० मिलिमिटर औपत

भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व कर्णाली नदी/वर्दिया जिल्ला

पश्चिम भजनी नगरपालिका

उत्तर जानकी गाउँपालिका

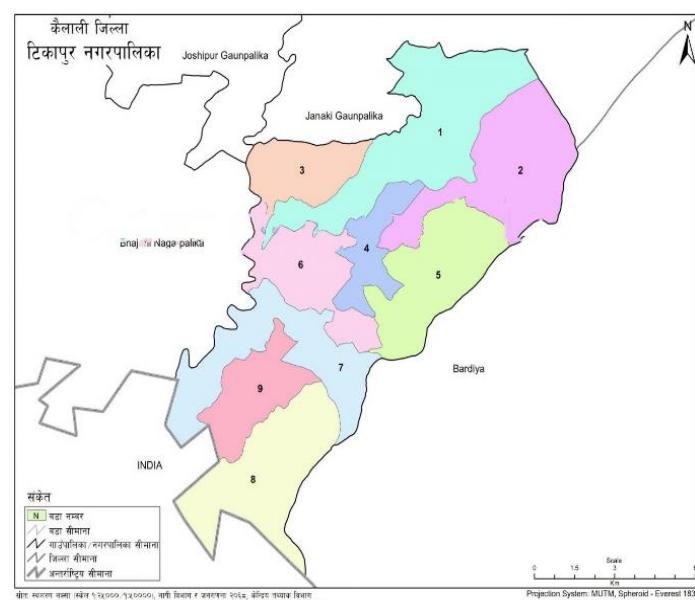
दक्षिण भारतको उत्तर प्रदेश

नदीनाला जनसंख्या

मुख्य नदी, कर्णाली, १०११५

मोहना, पथैरया र

रानीजमरा कुला

चित्र न (१४) टिकापुर नगरपालिका

पूर्वाधार तथा आवासीय भवन निर्माणमा भवन-संहिता तथा मापदण्डको उचित पालना नहुँदा भविष्यमा हुनसक्ने भूकम्पीय जोखिम तथा क्षतिको पनि उत्तिकै सम्भावना रहेको छ । यी विविध प्रकोपहरूको सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दा नदी-तटीय र घना बस्तीहरूमा डुवान, बाढी साथै आगलागी, महामारी जस्ता प्रकोपहरूको जोखिम कम गर्ने जोखिम न्यूनीकरणका सचेतनामूलक गतिविधिहरू सञ्चालनका साथै जोखिम न्यूनीकरण गर्ने आवश्यक देखिन्छ । यसका अलावा नगरवासीहरूलाई विपत् सम्बन्धी जनचेतना र भवन-संहिताको पालनामा सु-सुचित हुने कार्यक्रम सञ्चालनमा नगरपालिकाले सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य र साभेदारीलाई बढोत्तरी गर्दै समग्र विपत् व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रहरूको पनि संलग्नता बढाउनु पर्ने देखिन्छ । साथै नगरपालिकाले आवधिक योजना तर्जुमा तथा विकास निर्माणमा विपत् व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने टड्कारो आवश्यकता रहेको छ ।

२ स्थानिय तहगत प्रकोपको संख्या र क्षतिको विवरण

धनगढी उप-महानगरपालिका									
स.नं.	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति (रु.)
							पूर्ण	आंशिक	
१	आगलागी	-	-	-	-	-	-	-	-
२	बाढी डुवान	-	-	-	-	-	-	-	-
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भुइचालो	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	-	-	-	-	-
७	अन्य	-	-	-	-	-	-	-	-
बर्दगोरिया गाउँपालिका									
सि.नं	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति (रु.)
							पूर्ण	आंशिक	
१	आगलागी	-	-	-	१०	-	-	-	१,००,०००
२	बाढी डुवान	-	-	-	१५	२	-	-	७५,०००
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भुइचालो	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	१७	-	-	-	८,५०,०००
७	अन्य	-	-	-	२१७०	-	-	-	६११५०९८
भजनी नगरपालिका									
सि.नं	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति (रु.)
							पूर्ण	आंशिक	
१	आगलागी	-	-	-	-	-	-	१	-
२	बाढी डुवान	-	-	-	७	-	-	-	-
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भुइचालो	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-

६	हावाहुरी	-	-	-	९	-	-	-	-	-
७	अन्य	-	-	-	२	-	-	-	-	-
चुरे गाउँपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति (रु.)	
१	आगलागी	-	-	-	४	-	२	-	-	-
२	बाढी डुवान	-	-	-	२९७	९	८०	७४	७३	
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भुईचालो	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	५०	-	-	५०	१३	-
७	अन्य	-	-	२	-	-	-	-	-	-
गौरीगंगा नगरपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति (रु.)	
१	आगलागी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	बाढी डुवान	-	-	-	२३४	-	३४	२००	-	१६०००००
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	१	-	-
४	भुईचालो	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	१	२९६	३	३०	१८६		५४९००००
७	अन्य	-	-	-	-	-	-	-	-	-
घोडाघोडी नगरपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति रकम रु.	
१	आगलागी	०	०	०	१२१	१२	३	७६		२८
२	बाढी डुवान	४	०	०	२०००	०	०	९		०
३	चट्याड	०	०	०	०	०	०	०		०
४	भुईचालो	०	०	०	०	०	०	०		०
५	शितलहर	०	०	०	०	०	०	०		०
६	हावाहुरी	०	०	२	१९७	०	३	१००		७८
७	दुर्घटना	०	०	२०	३२	०	०	०		०
गोदावरी नगरपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका /जलेका चौपाया	घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति रकम रु.	
१	आगलागी	-	-	-	-	-	१	१७	-	-
२	बाढी डुवान	१	-	-	-	-	-	४८	-	-
३	चट्याड	१	-	-	८	-	-	८	-	-
४	भुईचालो	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	-	-	२०	३२	१०	-
७	दुर्घटना	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जानकी गाउँपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार		घरको क्षति	गोठ क्षति	अनुमानित क्षति रकम रु.	

२	बाढी डुवान	४	१	२०	१००	२००	५०	५०	-	३००००००
३	चट्याड	-	-	१	५	-	-	-	-	१०००००
४	भूइचालो	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	३००	-	१०	२९०	-	४००००००
७	दुर्घटना	-	-	-	-	-	-	-	-	-
टीकापुर नगरपालिका										
सि.न	घटनाको प्रकार	मृत्यु	वेपत्ता	घाईते	प्रभावित परिवार	हराएका / जलेका चौपाया	घरको क्षती		गोठ क्षति	अनुमानित क्षति रकम रु.
							पुर्ण	आंशिक		
१	आगलारी	-	-	-	-	-	-	-	१	२०००००
२	बाढी डुवान	१	-	-	-	-	२४१	२२०५		०६१०००
३	चट्याड	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भूइचालो	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	शितलहर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	हावाहुरी	-	-	-	-	-	-	-	१८	३६७०९४०
७	दुर्घटना	-	-	-	-	-	-	-	-	-

जिल्लाको जम्मा प्रकोपसंख्या र क्षतिको विवरण

जम्मा मृत्यु	२७	जम्मा हराएका / जलेका पश	३८७
जम्मा वेपत्ता	१	जम्मा घरको पुर्ण क्षती	८१४
जम्मा घाईत	१७०	जम्मा घरको आंशिक क्षती	४९५९
जम्मा प्रभावित परिवार	६७१	जम्मा प्रभावित परिवार	६१६०

३ स्थानिय तहगत राहत कोष र खर्चको अवस्था

	राहत कोषको रकम	खर्च भएको रकम	बाँकी रकम	कैफियत
धनगढी उप- महानगरपालिका	१२,००,०००	६९४८८२	५०५११७	उद्धार राहत र पुनःस्थापना
	१५४७००००	१३०००००	१४१७००००	कोभिड १९ महामारीबाट प्राभावितहरूलाई कोष
बर्दगोरिया गाउँपालिका	१७,००,०००	४,२०,०००	१२,७९,७६१	-
भजनी नगरपालिका	५१८९९५७	५३३१००	४६५६८५७	-
चुरे गाउँपालिका	२५,००,०००	१,४७,४५०	२३५२५५०	-
गौरीगंगा नगरपालिका	३,०९,४६,०००	१,७३,३०,०२०	१,२८,१५,९८०	-
घोडाघोडी नगरपालिका	२०,००,०००	०	२००००००	-
गोदावरी नगरपालिका	१११५५३५०	१४२८०७२	९७२७२७८	-
जानकी गाउँपालिका	२५,९७,४५६६८	६,९२,०४३	१९०५४१३.६८	-
कैलारी गाउँपालिका	५१८००००	५१८००००	०	-
जोशीपुर गाउँपालिका	३६०६२७३.६२	३४९९०५०.९३	११५२२२.६९	-
लम्कीचुहा नगरपालिका	६७९८९४०	५६०८३८२	११८९७५८	-
मोहन्याल गाउँपालिका	१९७३११०	१९७३११०	०	-
टीकापुर नगरपालिका	१०००००००	४३६७९३५	५६३२०६५	-

स्थानिय तहको जिल्लाको जम्मा राहत कोषको अवस्था

राहत कोषको रकम	९,९५,१६,२८७.३
खर्च भएको रकम	४,३१,६६,०४५.९३
बाँकी रकम	५,६३,५०,००२.३७

४ प्रभावित परिवार, मृतकको संख्या र वितरण गरिएको राहतको विवरण

स्थानिय तहगत

(क)स्थानिय तहगतको जिल्लाको जम्मा राहत वितरणको अवस्था

स्थानिय तहगत	राहत कोषको रकम	खर्च भएको रकम	बाँकी रकम	प्रभावित परिवार संख्या	मृतक संख्या
धनगढी उमनपा	-	-	-	-	-
बर्दगोरिया गाउँपालिका	-	-	-	-	-
भजनी नगरपालिका	२१५३०६२२	२१५३०६२२	०	७०२०	-
चुरे गाउँपालिका	२५,००,०००	१४७४५०	२३५२५५०		
गौरीगांगा नगरपालिका	१६००१९१७	१२५०१९१७	३५०००००		
घोडाघोडी नगरपालिका	-	-	-	-	-
गोदावरी नगरपालिका	१११५५३५०	१४२८०७२	९७२७२७८	-	-
जानकी गाउँपालिका	२५,९७,४५६६८	६,९२,०४३	१९,०५,४१३६८	-	-
कैलारी गाउँपालिका	५१८००००	५१८००००	०		
जोशीपुर गाउँपालिका	३६०६२७३.६२	३४९१०५०.९३	११५२२२.६९	-	-
लम्कीचुहा नगरपालिका	६७९८१४०	५६०८३८२	११८९७५८		
मोहन्याल गाउँपालिका	१९७३११०	१९७३११०	०		
राहत कोषको रकम	७,१३,४२,८६९.३			प्रभावित परिवार	७०२०
खर्च भएको रकम	५,२५,५२,६४६.९३			मृतक संख्या	-
बाँकी रकम	१,८७,९०,०४२.३७				

५. स्थानिय तहगत तालिम प्राप्त वा स्वयम सेवकको नाम र सम्पर्क नं.

१ धनगढी							
IRA							
S.N	Name of Enumerators	Address	Contact no.	S.N	Name	Address	Contact no.
1	Bir Bahadur Nepali	Dhangadhi-1	9823728776	29	Surat Bahadur Swar	Dhangadhi-2	9858423132
2	RadhikaBist	Dhangadhi-1	9866536397	30	Bindra Kumari Bam	Dhangadhi-2	9745575336
3	Lekhnath Ojha	Dhangadhi-1	9848425401	31	Mina Raika	Dhangadhi-2	9800602420
4	Hari Prasad Bhatta	Dhangadhi-1	9868433086	32	Brij Kishor Chaudhary	Dhangadhi-2	9865756249
5	Tank bahadur bist	Dhangadhi-1	9848449857	33	Janak Raj Padhya	Dhangadhi-2	9848493725
6	Parash joshi	Dhangadhi-1	9848453372	34	Tika Ram Kadayat	Dhangadhi-2	9848681411
7	Subash chand	Dhangadhi-1	9848421614	35	Chet Raj Ojha	Dhangadhi-2	9849272710
8	Narendra Bhatta	Dhangadhi-1	9858423901	36	Bashu Dev Awosthi	Dhangadhi-2	9848556590
9	Dharma raj Upadhyा	Dhangadhi-1	9848463187	37	Kamala Kumari Dhami	Dhangadhi-2	9868896021
10	Dammar nath Joshi	Dhangadhi-1	9858422545	38	Bisnu Puri	Dhangadhi-2	9848661770
11	Satya devi Joshi	Dhangadhi-1	9848672031	39	BijayMalla	Dhangadhi-2	9812680387
12	SaraswotiLuharkoli	Dhangadhi-1	9863576178	40	Gita Nagari	Dhangadhi-2	9825677962
13	Kuldeep Shrestha	Dhangadhi-1	9822610002	41	Mohan Ojha	Dhangadhi-2	9812660992
14	Bhakta Ayer	Dhangadhi-1	9812670317	42	Rohit Mahata	Dhangadhi-2	9749733707
15	Nirmal Ayer	Dhangadhi-1	9822630941	43	ShovaMahata	Dhangadhi-2	9868742154
16	Bijaya karki	Dhangadhi-1	9848405769	44	Nira Kumari Dhami	Dhangadhi-2	9845162143
17	Jisaj Chaudhary	Dhangadhi-1	9825639610	45	Nirmala Dhami	Dhangadhi-2	9824697982
18	Tika Upadhyा	Dhangadhi-1	9868476836	46	Maya Oli	Dhangadhi-2	9815668471
19	Anjali B.K	Dhangadhi-1	9805796125	47	Radhika Kumari Singh	Dhangadhi-2	9868864844
20	Anita Thapa	Dhangadhi-1	9741781331	48	Janaki Kumari joshi	Dhangadhi-2	9869507055
21	DilipMalla	Dhangadhi-1	9811637922	49	Bina Karki	Dhangadhi-2	9822173636
22	Gopi Okheda	Dhangadhi-1	9848992307	50	KrisnaMalla	Dhangadhi-2	9860348151
23	Bahadur Singh Air	Dhangadhi-1	9848829061	51	Kamana Joshi	Dhangadhi-2	9865775776
24	Ramesh Chayada	Dhangadhi-1	9811687555	52	Paras Pal	Dhangadhi-2	9842896902
25	Raj kumarbadaila	Dhangadhi-1	9821682952	53	Kamala Acharya	Dhangadhi-2	9848424381
26	Rajankumarmishra	Dhangadhi-1	9840815948	54	Dharma Raj Ojha	Dhangadhi-2	

39	RAMITA KUMARI CHAUDHARY	9815662626	Ward no. 19	99	Yashoda Singh	Dhangadhi-2	9865864387
40	REKHA BC	9860647417	Ward no. 19	100	Kamala Bhat	Dhangadhi-2	9863679605
41	REKHA CHAUDHARY	9815640930	Ward no. 19	101	Manoj Kumar Chaudhary	Dhangadhi-2	9812662327
42	ROSHANI CHAUDHARY	9805774500	Ward no. 19	102	PabitraBudhaaair	Dhangadhi-2	9848623395
43	SANTOSH LUHAR	9848512262	Ward no. 19	103	Laxmi devi Singh	Dhangadhi-2	9868679915
44	SARADA CHAUDHARY	9804684108	Ward no. 19	104	Shankar parki	Dhangadhi-2	9800667789
45	SARMILO AAGRI	9864752417	Ward no. 19	105	Maya Oli	Dhangadhi-2	9815668471
46	SARMILO CHAUDHARY	9825617654	Ward no. 19	106	Meen Bahadur Khadka	Dhangadhi-2	9848473715
47	SITA CHAUDHARY	9806477747	Ward no. 19	107	Laxmi B.K	Dhangadhi-2	9863113527
48	TEJ BAHADUR BK	9815781387	Ward no. 19	108	Radhika Kumari Singh	Dhangadhi-2	9868864844
49	BIK RAJ CHAUDHARY	9814655463	Ward no 17	109	Laxmi Joshi	Dhangadhi-2	9845269495
50	BISH RAM CHAUDHARY	9814663556	Ward no 17	110	NARESH RANA	ward no 17	9812632651
51	CHANDRA BOGATI	9865421153	Ward no 17	111	PARBATI BOHARA	ward no 17	9815621320
52	CHITRA RAJ JOSHI	9864815088	Ward no 13	112	PATI RAM CHAUDHARY	ward no 17	9814629142
53	DIL SARI BK	9815659079	Ward no 17	113	PRABHA CHAUDHARY	ward no 17	9814638771
54	DIPA BOHARA	9814611858	Ward no 17	114	RAJ KALA JOSHI	ward no 17	9812684037
55	GANESH GOPAL CHAUDHARY	9818043139	Ward no 17	115	REBIKA CHAUDHARY	ward no 17	9814646230
56	HARISH PRASD CHAUDHARY	9821633555	Ward no 17	116	SABITA KUMARI CHAUDHARY	ward no 17	9812692828
57	JANAKI GIRI	9811665090	Ward no 17	117	SARITA GIRI	ward no 17	9822614844
58	MADHABI RANA	9800625282	Ward no 17	118	SIYA RAM CHAUDHARY	ward no 17	9804637787
59	LAXMI DHUNGANA	9811664382	Ward no 17	119	SHUSHILA CHAUDHARY	ward no 17	9824633301
60	MAN BAHDUR BOHARA	9814646866	Ward no 17	120	TULASI SHAH	ward no 17	9804626835

वर्दगोरिया गाउँपालिका				
सि.नं.	नाम थर	ठेगाना	संम्पर्क नं.	प्राप्तालिमको नाम
१	मंगना चौधरी	वर्दगोरिया -६	9800679394	बाढी मापन सम्बन्धि तालिम
२	इलाकाप्रहरी कार्यालय		9858490330	प्रहरी सेवा तालिम

भजनी						
नामथर	ठेगाना	पेशा	सम्पर्क नं.	प्राप्त नाम	तालिमको	कैफियत
खेमराज पाण्डे (सहित १२ जना)	भजनी ८	कृषि/पत्रकार	९८१५६६१२३१	खोज तथा उद्धार	टोली प्रमुख	
दिपक चन्द (सहित १२ जना)	भजनी ३	कृषि	९८२२६५२४१०	खोज तथा उद्धार	टोली प्रमुख	

गौरिगंगा				
नाम थर	ठेगाना	पेशा	सम्पर्क नं.	प्राप्त तालिमको नाम
दिनेश खड्का	गौरिगंगा न.पा-०६	इन्जिनियर	९८४९५६६८७९	विपद् जोखिम तथा न्यूनीकरण सम्बन्धी अभिमुखीकरण
नविन विष्ट	गौरिगंगा न.पा-०२	सब-इन्जिनियर	९८४९७६५२१०	विपद् जोखिम तथा न्यूनीकरण सम्बन्धी अभिमुखीकरण

घोडाघोडी नगरपालिका				
नान थर	ठेगाना	पेशा	सम्पर्क न.	प्राप्त तालिमको नाम
लालबहादुर बोगटी	गो.न.पा.	दमकल चालक	9868586660	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
गंगाराम भट्ट	गो.न.पा.	फायर म्यान	9868522194	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
उत्तम बहादुर कडैत	गो.न.पा.	फायर म्यान	9824608468	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
भिम साउद	गो.न.पा.	फायर म्यान	9804619919	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
अशोक ब. चन्द	गो.न.पा.	फायर म्यान	9865829543	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
दिपक भट्ट	गो.न.पा.	फायर म्यान	9865566729	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
लक्ष्मण पार्की	गो.न.पा.	फायर म्यान	9868567256	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
भिम ब. खडका	गो.न.पा.	फायर म्यान	9863465690	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
डमबर साउद	गो.न.पा.	फायर म्यान	9864608373	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
सुनिल चौधरी	गो.न.पा.	फायर म्यान	9812632351	आगो जोखिम व्यवस्थापन तालिम
सुलोचना खडका	गो.न.पा.	विपद् फोकल पर्सन	9865974777	EOC Training
राजु दहित चौधरी	गो.न.पा.	MIS Operator	9848464179	EOC Training
भिम ब. खडका	गो.न.पा.	वडा प्रमुख	9815698488	EOC Training

कृत ब. चन्द	गो.न.पा.	वडा सदस्य	9848404213	स्फयर मापदण्ड तालिम
मार्सल खड़का	गो.न.पा.	विपद् फोकल पर्सन	9865960555	स्फयर मापदण्ड तालिम
विष्णा सिंह	गो.न.पा.	MIS Operator	9865758237	स्फयर मापदण्ड तालिम
प्रोशिका बोहरा	गो.न.पा.	नगर प्रहरी	9840802826	स्फयर मापदण्ड तालिम
भरत खड़का	ने.रे.सो.	सचिव	9858420802	स्फयर मापदण्ड तालिम

जानकी गाउँपालिका				
क्र.सं.	नामथर	ठेगान	सम्पर्क नम्बर	तालिम
१	शंकर चौधरी	जानकी-१दुर्गाली	९८२१६०४८९८	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२	लोकेन्द्र बम	जानकी-१ दुर्गाली	९८४८४६५३६३	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३	साहिवा चौधरी	जानकी- १ धर्मापुर	९८१५६८१४१८	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
४	बिर बहादुर चौधरी	जानकी-१ दुर्गाली	९८२२१५६५९०	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
५	सिता बम चन्द	जानकी- २ जानकीनगर	९८२१६०३७६९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
६	दिप प्रकाश हमाल	जानकी- २ कटघर	९८४८४८४६५१	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
७	कृष्णा जोशी	जानकी- २ खैरेनी	९८२२१०७८००	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
८	मान ब. पुनमगर	जानकी- २ परागीपुर	९८६८००९६७२	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
९	मौसम चौधरी	जानकी-३ लायकपुर	९८०८४८७०४०	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१०	छोटेलाल चौधरी	जानकी-३ सुवर्णपुर	९८६८७६५१८१	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
११	मिन बहादुर कठरिया	जानकी-३ लायकपुर शिबिर	९८२७५१२६६९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१२	कृष्ण चौधरी	जानकी-३ लायकपुर शिबिर	९८१५६८८७३७	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१३	हरिलाल थारु	जानकी-४ बेलपुर	९८२४६६९७७७	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१४	सनिराम डगौरा	जानकी-४		प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१५	कैलाश रावत	जानकी-४ कन्चनपुर	९८२१६९४८०	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१६	सरोज कठरिया	जानकी-४ मनुवा	९८४८५०२९६८	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१७	महादेव थारु	जानकी-५ पथरैया	९८४०९३७२३३	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१८	बिपत राम चौधरी	जानकी-५ पथरैया	९८११६३०९००	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
१९	भग्गुलाल महतो	जानकी-५ अमौरा	९८६५८२८३६९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२०	तुला राम ड. थारु	जानकी-५ अमौरी	९८१२६९३५००	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२१	ओम प्रकाश चौधरी	जानकी-६ धर्मापुर कटान	९८४८४४३१५१	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार

२२	पुजा चौधरी	जानकी-६ बिच्काटोल	९८१३५४५८५७	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२३	तुलसीराम चौधरी	जानकी-६ धर्मापुर कटान	९८११६५०४००	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२४	किशोर कुमार चौधरी	जानकी-६ सुवर्णपुर	९८२२६८१४९४	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२५	दुर्गा प्रसाद चौधरी	जानकी-७ शंकरपुर	९८०५७८४७६२	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२६	कृष्ण चौधरी	जानकी-७ जबलपुर	९८२५६३७४९६	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२७	लछनिया देवी चौधरी	जानकी-७ मनपरीटोल	९८२१६३९२०९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२८	प्रेम बहादुर थापा	जानकी-७ फरेला	९८२१६०८२९७	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
२९	बलराज गिरी	जानकी-८ पालबजार	९८४८६५७००३	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३०	सुस्मिता तिरुवा	जानकी-८ जाटुपुर	९८२२६३६६३१	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३१	राजन परियार	जानकी-८ जबलपुर	९८२२६२४८७९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३२	राम बहादुर थापा	जानकी-८ जबलपुर	९८४१९४२९१३	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३३	भावना बोहरा	जानकी-९ खेरीफाँट	९७४८३१६३४२	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३४	डम्बर बिष्ट	जानकी-९ खेरीफाँट	९७४२४९२३३०	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३५	राशि शाही	जानकी-९ कटासे	९८४०२८०९९९	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३६	विकेन्द्र शाही	जानकी-९ अमरावती	९८४१४११५१७	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३७	अम्बा दत्त भट्ट	प्रहरी चौकी अमरावती	९८६८५१९७४	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३८	जय बहादुर बोहोरा	अ.प्र.पोष्ट तोरैयाँपुर	९८७४२६७६२	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
३९	भुपेन्द्र बुढा	ने.रे.सो. च्याम्पियन	९८४८८७०३९५	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
४०	सरिता चौधरी	ने.रे.सो. च्याम्पियन	९८१७६४५०८२	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
४१	जगदिश चौधरी	जानकी गाँउपालिका	९८६१५१०४७४	प्राथामिक उपचार तथा खोज उद्धार
४२	नेत्र प्रसाद जैशी	जानकी गाँउपालिका	९८७४२६६३६	FBA/IRA/EWS
४३	जसोदा कठरिया	जानकी गाँउपालिका	९८४२८०२४७४	FBA/IRA/EWS
४४	यमुना विष्ट	जानकी गाँउपालिका	९८४८५०००९९	FBA/IRA/EWS
४५	लज्जा चौधरी	जानकी गाँउपालिका	९८४८७९४६७४	FBA/IRA/EWS
४६	सागर कठरिया	जानकी गाँउपालिका	९८६५८२८३३३	FBA/IRA/EWS
४७	अमृता भट्टराई	जानकी ४ मुनुवा	९८६३३०६८२३	प्राथमिक उपचार
४८	शान्ता बोहोरा	जानकी ४ गिरधरपुर	९८४८५०१०५३	प्राथमिक उपचार
४९	लाहानी चौधरी	जानकी ७ फरेला	९८१२६३०५११	प्राथमिक उपचार
५०	लाहानी चौधरी	जानकी ७ शंकरपुर	९८१८७३०८०५	प्राथमिक उपचार
५१	चन्द्रा गुरुड़ग	जानकी ७ जबलपुर	९८६८८१९२८	प्राथमिक उपचार
५२	आशा कठरिया	जानकी ४ मुनुवा	९८११६६७४३६	खोज तथा उद्धार
५३	मनिषा चौधरी	जानकी ४ गिरधरपुर	९८१५६८५४९१	खोज तथा उद्धार
५४	निरञ्जना चौधरी	जानकी ७ फरेला	९८२४६२४५९९	खोज तथा उद्धार

५५	दिपक चौधरी	जानकी ७ शंकरपुर	९८२१६८०००७	खोज तथा उद्धार
५६	निशा क्षेत्री	जानकी ७ जबलपुर	९८२५६७४८९९	खोज तथा उद्धार
५७	बसन्ति राना	जानकी ४ मुनुवा	९८६८३२६०९२	पूर्व सूचना
५८	खुम बहादुर केसी	जानकी ४ गिरधरपुर	९८२१६६०३९३	पूर्व सूचना
५९	मंगरी चौधरी	जानकी ५ सातविगाह,	९८११६८४९३२	पूर्व सूचना
६०	टिका बि.क.	जानकी ५ स्कुलपुर	९८४८४९९६९०	पूर्व सूचना
६१	राम गुलाब चौधरी	जानकी ७ फरेला	९८१५६१७२१०	पूर्व सूचना
६२	आशाराम चौधरी महतो	जानकी ७ शंकरपुर	९८१२६७४९७८	पूर्व सूचना
६३	मुन्ना मिया	जानकी ७ जबलपुर	९८२२६२७८९६	पूर्व सूचना
६४	केवली देवी चौधरी	जानकी ८ पालबजार	९८१२६००८७२	पूर्व सूचना
६५	तुल्सी राना	जानकी ८ शन्तिटोल	९८४८०८३९४८	पूर्व सूचना
६६	सुन्तलि चौधरी	जानकी ९ धनुवाफाँटा	९८१४६४३०८०	पूर्व सूचना
६७	बिन्द्रा चौधरी	जानकी ९ बक्लौवा	९८६८४९४४२९	पूर्व सूचना
६८	सुनकोशा सार्कि	जानकी ९ अमरावती	९८६८१६१२०५	पूर्व सूचना
६९	कविता माझी	जानकी ९ कुनित टोल	९८४७५४७९२६	पूर्व सूचना
७०	तुल बहादुर बि.क.	जानकी उपशाखा	९८११६८१०४३	अस्थाई आवास निर्माण
७१	रविन्द्र कुमार चौधरी	जानकी उपशाखा	९८६८७०७०८०	अस्थाई आवास निर्माण
७२	नविन वड	जानकी उपशाखा	९८२४६९३८४७	अस्थाई आवास निर्माण
७३	महेश ऐडी	जानकी उपशाखा	९८६५६६६९१३	अस्थाई आवास निर्माण
७४	शान्ति शाह	जानकी उपशाखा	९८६५६४७०३३	अस्थाई आवास निर्माण
७५	निर्मला खड़का	जानकी उपशाखा	९८६८५६२९२४	अस्थाई आवास निर्माण

जोशीपुर गा.पा

खोज तथा उद्धार तालिम

नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नं.	नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नं.
शारदा चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८२१६६६७१०	भुपाल चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८६९३६५६२५
राज कुमार डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८००६३६१७९	कृष्णी देवी चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८२१६४९५८७
सुनिता कुमारी डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८२५६६२६३७१	लोक वहादुर चौधरी	जोशीपुर गा.पा	
सुखराम डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८११६०४०८४	तेज वहादुर चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८१५६२६५४९
जुगराम डंगौरा	जोशीपुर गा.पा		महेश चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८२५६७११६०
जय कुमारी डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८४१६८८३३०	राजेश चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८१८९६९८०५
रिया चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८१५६४२४१९	राम मिलन चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८४०९२०४९८
हेमन्त चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८१२६९२९३९	कृष्ण कुशमी	जोशीपुर गा.पा	९८१५६५४७९१
लखनपति देवी डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८११६०४०५२	प्रविन चौधरी	जोशीपुर गा.पा	९८२५६३०५४३
शिव प्रसाद डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८०४६२७२७२	पुरन वहादुर डंगौरा	जोशीपुर गा.पा	९८०४६००१५०

लम्कीचुहा

क्र.सं.	प्राप्ततालिम	जनशक्ति संख्या	बडा तथा टोल	संयोजक तथा मुख्यव्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं.
१	प्राथमिकउपचार	२७	बडा नं ९ तथा बगांलीपुर	सेतुदेवी कुमाल/९८१२६०७०४२
			प्रतापपुर ९ खमरैया	नीलम चौधरी /९८२५६०३८३३
			प्रतापपुर ९ प्रतापपुर	धनीराम महतो/९८०४५७९३६५
			प्रतापपुर ९ सोनपुर	आशिका चौधरी /९८१४६४९९३७
			प्रतापपुर ९ धनचैया	फूलकुमारी चौधरी /९८२४६८७५५८
			प्रतापपुर ९ दुर्गाली	ललिता चौधरी /९८४३४९९८५६
			प्रतापपुर ९ एकलघरुवा	माया गिरी /९८६८७५७७५५
			प्रतापपुर ९ भुराघात	विस्नुप्रसाद चौलागाई/९८६८८२५८२०
२	खोज तथाउद्धार	३३	नेरेसो प्रतापपुर उपशाखा	छोटेलाल चौधरी /९८४८४०३३२७
			प्रतापपुर ९ वंगालीपुर	धुवराज देवकोटा /९८१४६६९८८७
			प्रतापपुर ९ खमरैया	राधाकृष्ण चौधरी /९८०६४८७९८७
			प्रतापपुर ९ बनवर्षा	बमबहादुर चौधरी /९८०८२१७१७३
			प्रतापपुर ९ प्रतापपुर	सुभास मिश्रा /९८४३०५९६२२
			प्रतापपुर ९ सोनपुर	नवीन चौधरी /९८१०६३०७८२
			प्रतापपुर ९ धनचैया	हरिराम चौधरी /९८१५६९८३९५
			प्रतापपुर ९ एकलघरुवा	भाद्र जोशी /९८११६९३३९९
३	पुर्वसुचना	३४	प्रतापपुर ९ भुराघात	हिक्मत परियार/९८२२६४०६६६
			नेरेसो प्रतापपुर उपशाखा	भद्रप्रसाद जैसी /९८२२६०८८७९

			लम्कीचुहा नगरपालिका	उजिरसिंह सुनार/९८४८४३०७९३
			जल तथा मौसम कार्यालय, चिसापानी	पार्वती गुरुड /९८४८४९०९५२
			गेज रिडर, पथरीया नदी, चुहा	सुन्दरी चौधरी /९८१५६४६४५०
			गेज रिडर, चैरला नदी, गुलरा	कृष्णा चौधरी /९८२४६९९७०१
			गेज रिडर, चोरी नदी, स्याउले	माया चौधरी /९८२२६९०४४४
			लम्कीचुहा ९ सोनपुर	जानकी चौधरी /९८०५७८९५९७
			लम्कीचुहा ९ धनचैया	मोतीराम थारू/९८१५५०६८२३
			लम्कीचुहा ९ बनवर्षा	आशिष चौधरी /९८२१६२४८८५
			प्रतापपुर ९ बंगालीपुर	डब्ल्यु भुल /९८१३९७४८८०४
४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा	३१	नेरेसो बलिया उपशाखा	रंगप्रसाद तिमिल्सेना /९८४८४२२४७१
			नेरेसो बलिया उपशाखा	खेमा थापा /९८४८४३३९३१
			सशस्त्र प्रहरी बल वेस क्याम्प, झुडेभाडी	९८४८७२५८५०
			प्रहरी चौकी चुहा	९८४८८०८९९९
			सशस्त्र प्रहरी बल वेस क्याम्प, प्रतापपुर	९८४८६९६९९४
			इलाका प्रहरी कार्यालय, मोतीपुर	९८५८७९०२५७
			इलाका प्रहरी कार्यालय, चिसापानी	९८५८७९०९८५
५	शब्द व्यवस्थापन	१	नेरेसो लम्कीचुहा	मोतीप्रसाद उपाध्याय /९८४८४०३७१९
६	RRT	१	नेरेसो लम्कीचुहा	लोकराज जोशी /९८५८४२९८९२
७	CADRE	४	नेरेसो लम्कीचुहा	लोकराज जोशी /९८५८४२९८९२
			नेरेसो बलिया उपशाखा, लम्कीचुहा	९८४८४०२९९२
			नेरेसो बलिया उपशाखा, लम्कीचुहा	९८४८४२९४४६
			नेरेसो बलिया उपशाखा, लम्कीचुहा	९८४८४०३०५३

८	Psychosocial	२	नेरेसो बलिया उपशाखा, लम्कीचुहा	नारायण बम /९८४८४४२५००
			नेरेसो बलिया उपशाखा, लम्कीचुहा	लोकराज जोशी /९८५८४२१८९२
९	Emergency Health	१	नेरेसो प्रतापपुर उपशाखा, लम्कीचुहा	खडक चौधरी /९८६८४४१०५६
१०	आगलागी जोखिम व्यवस्थापन	१४	लम्कीचुहा नगरपालिका	नृप टमट्टा /९८६०७९८७७९

टिकापुर न.पा					
सि. न.	तालिमको नाम	तालिम प्राप्त जनशक्तिको संख्या	हालको मनसुनमा उपलब्धता	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	IRA Training	२४	२४	निर्मला चौधरी	९८४८४२९३१३
२	DDRT Training	१२	१२	जगदिश्वर पण्डित	९८५८४२४१२९
३	Water Rescue Training	४	४	पहल बहादुरशाह	९८४८०६४२९७
४	प्राथमिक उपचार	१०	१०	बल बहादुर रावल	९८५८४२१८९३
५	अस्थाई आवास तालिम	१०	१०	पहल बहादुरशाह	९८४८०६४२९७

६. उद्धार र राहत सामाग्रीको विवरण

सामाग्रीको नाम	इकाई	धनगढी उमनपा	वर्द्दगोरिया गा.पा	भजनी न.पा	चुर गा.पा	गैरियंगा	घोडाघोडी न.पा	गोदावरी न.पा	जानकी गा.पा.	जोशीपुर गा.पा	कैलारी गा.पा.	लम्किचुहा न.पा	मोहन्ताल गा.पा	टिकपुर न.पा
लाईफ ज्याकेट	वटा	१२५	४	१३८	-	१०	१५	६	३६	२२	४३	३६	-	५०
रबर बोट	वटा			१							१			१
मोटर बोट	वटा			१										
क्लाइम्मिङ डोरि	मिटर	११० ०	२००				१२०			२७		१०		
सेफिट हेल्मेट	वटा	७०								२५		३२		
रबर बुट	जोर	७०	१०	१५			१५					३५		
स्ट्रेचर	वटा	१५०		२५		१	१०	२	१०	१	१	१५		१२
मेघा ह्याण्ड माइक		१७	१	३			२		१२		२			११
ईमर्जन्सी टर्च लाइट	वटा	२०	३	१६			५	६			१३	१९		७
आगो निभाउने यन्त्र	वटा	१२		३			२							
आगो निभाउने यन्त्रप्रयोग गर्नेले लगाउने भेष्ट, बुट, हेल्मेट, पञ्जा	सेट	४१४				२,६। १०						३१		१०
साईरन	वटा	१९							५					१
रबरको पञ्जा	जोर	७०												
थो ब्याग	वटा	१०				१								५
प्राथमीकउपचार किट	सेट	१०		१		१	२					७		२
खन्ती(सब्बल)	वटा	३७		२०			५		१०		१२	७		१०
वेल्चा	वटा	६५	६	१२३		५	१०	१०	१०		१३	७		
गैटि	वटा	२२	६	५१		२	१०	१०			१२	७		
एयर लिपट ब्याग	वटा	१		१		१								
सेफटी भेष्ट	वटा	१०										२८		
गम बुट		१८		१५		६		६				१८		२०
हेल्मेट	वटा	३५		२५		६		६		३०	४०			२०
सिट्टि	वटा	८		१३		१४					१			२५

फलोरिस्सेन्ट ज्याकेट	वटा	१०										
हेड लाईट	वटा	१०				३					१९	१०
पञ्जा		४०	१	३		१०	२०					
तस्ता	वटा	२४										
घन	वटा	१२	६			१						
हसीया	वटा	१४									१०	
फरुवाकोदालो	वटा	८	२०			३		५			९	
ईन्धन(fule)बाट चल्ने आरा हायाक्सान(hacksaw)\साधा	वटा	१						१०				२
गैरखाध सामग्री सेट(NFRI SET)	परिवार	१३८०										
त्रिपाल	वटा	४१७६		४३		२	५०		५		३५	१
कम्बल	वटा	५०८		१४०			५०				७०	
बाल्टि	वटा	२००		४३		१४			१५	१०	२	१०
रबर म्याट्रेस	वटा	१५०		६			५०					
१० लि बाल्टि(धातु)	वटा	४०									२	
सेल्टर किट	वटा	१०										
प्लाष्टिक	वटा	१०										
सोलार कुकर	वटा	९										
भान्सा सामग्री	सेट	१५०										
नाईनल डोरी	मिटर	५०				२		२	१०	३	१३	२
ग्रालिन\मग	वटा	१५		२१		१४			१०			
बैशाखी	वटा	४		१०								
लौरो	वटा	८		८								
हवीलचियर	वटा	१		५							५	
आवाज सुन्न कानमा प्रयोग हुने उपकण	वटा	८										१०
चश्मा (नजिक बाट हेर्ने)	वटा	२०				१०						२०
Student kit	सेट	१६०										
Schhol kit	सेट	५०										
Teacher kit	सेट	२५										
बास	सेट	५००										
खानेपानि पाइप	मिटर	५००										

ट्राईलेट सेनिटरी सेट	वटा	५०												
ईन्धनबाट चल्ने ज्याकह्याम्मर	वटा	२												२
बच्चा र गर्भवतीमहिलाको लागिपोषणयुक्त खानाको ब्यवस्था	जना	५००												
टिनको बाक्स (वटा)	वटा		५					५	१	२				
काटको बाक्स(वटा)	वटा			२	१									
ठुलो आरि(पिस)	वटा		४											४
हतौडी	वटा		१		५					२				५
हिल ब्यारो(थान)	वटा		१०											
झुल	वटा		५०											
वाकर	वटा		५											
रेनकोट	वटा		७	६							१८		१०	
बन्धरो	वटा			३	५	५				७				
ट्युब	वटा				५									२
भर्याड	वटा					१					१			२
मेजरिड टेप	वटा					२								
सेप्टि ग्लास	वटा				१५									
मेटल वकेट	वटा				१०									
ड्रिल मेसीन	वटा					१								
थर्मल गन	वटा					५								
स्विमिङ ब्याग	वटा								६					
कम्पास	वटा													५
ट्राईलेट चेयर	वटा													५
Portable bed	वटा													७
Portable cribs	वटा													२०
Hot water bag	वटा													१०
Baby mattress	वटा													२०
Seat harness	वटा													२

७. स्थानिय तहगत विपद् सम्बन्धि गरिएका बैठकको संख्या

स्थानिय तह	विपद् सम्बन्धि गरिएका बैठकको संख्या
धनगढी उमनपा	४२
बर्दगोरिया गाउँपालिका	३
भजनी नगरपालिका	४
चुरे गाउँपालिका	५
गौरीगंगा नगरपालिका	३
घोडाघोडी नगरपालिका	५
गोदावरी नगरपालिका	२१
जानकी गाउँपालिका	९
कैलारी गाउँपालिका	५
जोशीपुर गाउँपालिका	७
लम्कीचुहा नगरपालिका	३
मोहन्याल गाउँपालिका	०
टीकापुर नगरपालिका	१०

८. स्थानिय तहगत विपद् पूर्व तयारीका लागि गरिएका विपद्को कृतिम अभ्यास

धनगढी उमनपा	विपद् पूर्व तयारीका लागि गरिएको विपद्को कृतिम अभ्यास २
बर्दगोरिया गाउँपालिका	छैन
भजनी नगरपालिका	विपद् पूर्व तयारीका लागि गरिएको विपद्को कृतिम अभ्यास : १ पटक
चुरे गाउँपालिका	छैन
गौरीगांगा नगरपालिका	छैन
घोडाघोडी नगरपालिका	छैन
गोदावरी नगरपालिका	छैन
जानकी गाउँपालिका	छैन
कैलारी गाउँपालिका	विपद् पुर्व तयारीका लागि गरिएको कृतिम अभ्यास १
जोशीपुर गाउँपालिका	विपद सम्बन्ध गरिएका बैठक संख्या ७
लम्कीचुहा नगरपालिका	(USAID) तयार नेपालको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यस नगरपालिकाको बाढीको उच्च जोखिममा रहेको बडा नां ९ को प्रतापपुर, सोनपुर, वनवर्षा, धनचैया, बंगालीपुर, दुगौली, एकलघरुवा, भुराघाट, खमरिया आदी ९ वटा गाउँमा मिति २०७८ भाद्र ३० गते देखि असोज १० गते सम्म बाढीजन्य विपदबाट बच्नको लागि बाढीको कृतिम अभ्यास सम्पन्न भएको थियो ।
मोहन्याल गाउँपालिका	छैन
टीकापुर नगरपालिका	विपद् पूर्व तयारीका लागि विपद्को कृतिम अभ्यास २ पटक गरेको ।

९. स्थानिय तहगत विपद्को मुख्य समस्या :

स्थानिय तह	मुख्य समस्या
धनगढी उमनपा	भूकम्प, बाढी, डुवान, कटान, आगलागी, हावाहुरी, शितलहर र सिमाना क्षेत्रमा जंगली जनावरको आतंक
बर्दगोरिया गाउँपालिका	नदि कटान, आगलागी, हावाहुरी आदि
भजनी नगरपालिका	चारैतिर नदीले धेरिएको होचो भुभाग भएकोले बाढीबाट छिटो डुवानमा पर्ने । नदि कटानको ठुलो समस्या भएको । गुणस्तरिय स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, संचार, यातायात जस्ता पुर्वाधारका पक्षहरु कमी । भारतले निर्माण गरेको कैलाशपुरी बाँधका कारण समेत बढी डुवानमा परेको । आर्थिक रूपमा विपन्न थारु जाति र अन्य जातिको बसोबास रहेकोले उच्च घर निर्माण गर्न कठिन ।
चुरे गाउँपालिका	बाढी, पहिरो, आगलागी
गौरीगंगा नगरपालिका	बाढी तथा कटानी ,हावाहुरी तथा आगलागी,धानबालि तथा पशु रोग छाडाचौपाया
घोडाघोडी नगरपालिका	न्युनिकरणका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ती नहुनु ,स्रोत साधनको अभाव हुनु ,आवश्यक तालिमको अभाव, विपद व्यवस्थापन कोष मा प्रयाप्त बजेट नहुन ,विपद क्षेत्रमा कामगर्ने संघ,प्रदेश,स्थानीयका साथै अन्य संघ सम्भाहरु संग आवश्यक समन्वय नहुनु ।
गोदावरी नगरपालिका	आगलागी ,बाढी/डुवान, पहिरो ,हावाहुरी ,चटयाङ्ग
जानकी गाउँपालिका	गाउँपालिका भित्रमा कर्णाली नदि र पथरैया नदिमा आउने बाढीको कारण बर्षेनी डुवान भइराख्ने । जसका कारण घर गोठ , सामुदायिक संरचना हरूमा क्षति , संगै कृषी बाली पटान तथा उत्पादनमा कमि , सित लहरका कारण बालीनालीमा क्षति संगै उत्पादनमा कमि हुने । हावाहुरीको कारण कृषी बाली तथा घरगोठको छाना उडाउने ।

	जंगली जनावरको आतंक सर्गे छाडापशु चौपायाहरू द्वारा कृपी बालीमा नोक्सान बाढीले सडक कटान तथा भौतिक संरचनामा क्षति हुने । गाउँपालिकाको आफ्नै रवर बोट नहुदाँ उद्धार तथा राहत वितरणमा समस्या
कैलारी गाउँपालिका	डुवान, कटान, पटान, आगलागी, हावाहुरी, छाडा पशु चौपाया, जंगली जनावरको आतंक आदि ।
जोशीपुर गाउँपालिका	बाढी, डुवान, कटान, आगलागी, हवाहुरी,
लम्कीचुहा नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार स्रोतको व्यवस्थापन हुन नसक्नु, तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति नहुनु तथा भएका जनशक्तिको कुशल परिचालन गर्न नसक्नु, विपद् व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित आवश्यक उपकरणहरूको अभाव हुनु, विपद् व्यवस्थापनमा काम गर्ने सरोकारवाला निकायहरूसंग कार्यगत समन्वय, सहकार्य र सहयोग लिन दिन, आफ्नो क्षेत्रभित्र घटेका घटनाको सुचना तथा तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र विश्लेषण गरी विपदका, सुचना तथ्याङ्कहरू विपद् व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा प्रविष्ट हुन नसक्नु, संस्थागत संयन्त्र कमजोर हुनु, विपदको समयमा मात्र सक्रिय हुनु पर्दछ भन्ने परिपाटी विकास भएको, राहत वितरण, पुनर्लाभ र पुनर्स्थापनाका सम्बन्धमा ठोस नीतिगत निर्णयहरू नगरपालिकाबाट नहुनु, विपद् सम्बन्धी छारिएर रहेका तथ्याङ्कहरू एकिकृत गर्न नसक्न, पुर्व सुचना प्रणाली प्रभावकारी नहुनु,
मोहन्याल गाउँपालिका	बाढी पहिरो, आगलागी, हावा हुरी, चट्याड आदी
टीकापुर नगरपालिका	डुवान : वडा नं. १ वजार क्षेत्र र शिविर वस्ती बाढी : वडा नं. ३, ५, ६, ७, ८ र ९ हावाहुरी : सबै वडा, जंगली जनावरको द्वन्द्व

१०. चुनौति स्थानिय तहगत

धनगढी उमनपा

- बजेटको अभाव, श्रोत साधनको अभाव, जनशक्ति अभाव (विशेषतः सुरक्षा निकायका)

बर्दगोरिया गाउँपालिका

- नदि कटान नियन्त्रण

भजनी नगरपालिका

- होचो स्थानमा बसोबास गर्ने नागरिकहरूलाई सुरक्षित स्थानमा बसोबासको व्यवस्थापनमा चुनौती रहेको ।

चुरे गाउँपालिका

- चुरेको दलदले भुमी, वन विनासको रोकथाम , अत्यधिक वनमाथि निर्भरता, गरिबी, पछाउटेपन, न्युन आय

गौरीगंगा नगरपालिका

- विपद् सम्बन्धि जनचेतनाको अभाव हुनु, लापरबाही, दक्ष्य जनशक्तिको कमि, समयमा सूचना प्राप्त नहुनु,आधुनिक औजार उपकरण तथा प्राविधिक ज्ञाको कमि

गोदावरी नगरपालिका

- विपद् पुर्वानुमान गर्ने कार्य
- विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साडकन गर्नु
- विपद् जोखिम क्षेत्रका नागरिकलाई स्थानानतरण गर्नु
- सुरक्षित आवासगृहका लागि नागरिकहरूलाई सचेतना गराउनु
- विपद् जोखीम न्युनिकरणका लागि दक्ष जनशक्ती परिचालन गर्नु
- प्राकृतिक विपद् न्युनिकरण गर्नु,विपद् पश्चात गरिने उद्धार र राहत वितरण गर्नु

जानकी गाउँपालिका

- बर्षेनी हुने नदि उत्खनन् , बढ्दो अव्यबस्थित आवास,विकास निर्माणका कार्य विपद् मैत्री नहुनु ।
- समुदाय, व्यक्ति, स्थानीय सरकार, जनप्रतिनिधि हरूले विपद् व्यवस्थापन लाई महत्व नदिनु ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा इच्छाशक्ति को अभाव ।

- नागरीकहरुमा सरकार वा गैर सरकारी संस्थाले सँधै सबै गरिदिन्छन् भन्ने सोच मानसिक्ता रहनु ।
- सम्बन्धित स्थानीय निकायहरुको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन भन्दा प्रतिकार्य र पुनर्लाभ कार्यहरुमा नै बढी केन्द्रित देखिनु ।
- समुदाय, व्यक्ति, सरोकार निकाय र जनप्रतिनिधि स्वयम्त्वे विपद् व्यवस्थापन लाई महत्व नदिनु ।
- स्थानीय तहमा विपद समन्वय खोजउद्धार सामग्री , प्राविधिक जनशक्तिको अभाव रहनु

कैलारी गाउँपालिका

- बरुण यन्त्रको अभाव, विस्थापितको पनस्थापना, राहत वितरण, मोहना पारिका वस्तीमा समन्वय आदि ।

जोशीपुर गाउँपालिका

- मुख्य समस्या बाढी भएकोले चुनौती मुख्य नदिहरु काँढा र पथरैया नदिलाई नियन्त्रण गर्नुपर्ने रहेको छ ।

लम्कीचुहा नगरपालिका

- विपद् पुर्व सुचनाको व्यवस्था गर्ने
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि योजना तथा कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयार गरि लागू गर्ने,
- स्थानीय तहमा विपद जोखिमको अवस्थाको लेखाजोखा, नक्सांकन, विश्लेषण गरि विकास निर्माण सम्बन्धि कार्यमा विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
- भौतिक संरचना निर्माण गर्दा राष्ट्रिय भवन सहिता, भवन निर्माण मापदण्ड, नक्सापास प्रणाली लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरि पालना गर्न लगाउने,
- नदि कटान क्षेत्रमा स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग गरी जैविक तटबन्ध निर्माण, खुल्ला क्षेत्र पहिचान गर्ने, जोखिम क्षेत्र निर्धारण गर्ने, खोलानाला अतिक्रमण हुन नदिने, खाली ठाउँमा वृक्षारोपण गर्ने,
- विपद् व्यवस्थापनमा परिचालन गरिने कर्मचारी तथा स्वयंसेवकको क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था गर्ने,
- स्थानीय पाठ्यक्रमरशैक्षिक पाठ्यक्रममामा विपद् व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने
- विपद् व्यवस्थापनमा पुर्वतयारीलाई विशेष जोड दिई प्रतिकार्य, पुनर्लाभ र पुनर्स्थापनालाई प्रभावकारी बना

मोहन्याल गाउँपालिका

- भूगोल, संचार, यातायात, उद्धार तथा राहत सामग्री आदी

टीकापुर नगरपालिका

- पक्की व्यवस्थित पानी निकासको लागि ढल निर्माण गर्न नसक्नु ।
- कर्णाली नदीमा पक्की तटबन्ध गर्न नसक्नु ।
- कर्णाली नदीको बिचमा रहेका बालुवाका टापुहरु सफाई गर्न नसक्नु ।

११ स्थानिय तहगत सुभाव

स्थानिय तह	सुभाव
धनगढी उमनपा	समन्वयमा अगाडि बढने, जिल्ला सदरमुकाममा जिल्ला स्तरिय र नगर स्तरिय विपद् व्यवस्थापनको संयुक्त वैठक गर्ने, बडा र समुदायस्तरमा खोज तथा उद्धारको सामाग्री भण्डारण गर्ने
बर्दगोरिया गाउँपालिका	तटबन्ध निर्माण, दमकल खरिद, जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन
भजनी नगरपालिका	तिन वटै सरकार (स्थानीय, प्रदेश र संघ) सबै मिलि बाढी प्रभावित क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकहरुको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
चुरे गाउँपालिका	वन विनासको रोकथाम गर्ने
गौरीगंगा नगरपालिका	जनचेतना तथा अभिमुखीकरण तालिम सम्बन्धित स्थानिय तहको प्रत्येक टोल तथा बस्तीहरुमा नितान्त जरुरि रहेको छ ।
घोडाघोडी नगरपालिका	समय समयमा क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन ,विपद पुर्वानुमान योग्य किसिमको प्रणाली विकास ,विपद क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न संघ,संस्था र सरकार विच प्रभावकारी समन्वयाजोखिम युक्त क्षेत्रको नक्साडकन,पहिचान,वर्गीकरण।
गोदावरी नगरपालिका	विकास निर्माणका कार्यलाई विपद्संग जोडिएर हेनुपर्ने । समयमै पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वय गर्ने । जोखिम संवेदनसिल योजना कार्यान्वय गर्ने । जोखिमसंग सम्बन्धित क्रियाकलापहरु अन्तपालिकासंग समन्वयगरी कार्यान्वय गर्ने ।
जानकी गाउँपालिका	स्थानीय सरकारहरु लाई प्रदेश सरकार तथा संघिय सरकारले विशेष महत्व दिनू पर्ने ,विपद समबन्धी अनुसन्धान, प्रविधिको विकास, मानव संसाधनको विकास, मौसम पूर्वानुमान , पूर्व सूचना प्रणाली, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् न्यूनीकरण योजनाको कार्यान्वयनको लागि थप सहयोग गर्नु पर्ने ,गाउँपालिका तथा स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रलाई नीतिगत कार्य सगै प्राविधिक रूपमा थप सहयोग गर्नु पर्ने
कैलारी गाउँपालिका	नदी नियन्त्रणको गरुयोजना निर्माण, क्षमता विकास, वाली विविधिकरण, राहत वितरण सहज, प्रतिकार्य तथा पुर्व तयारी आदि ।
जोशीपुर गाउँपालिका	नदिहरु काँडा र पथरैया नदिलाई तटबन्धन गर्नुपर्ने रहेको छ

लम्कीचुहा नगरपालिका	विपद् पुर्व सुचनाको व्यवस्था गर्ने ,विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धीयोजना तथा कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयार गरि लागू गर्ने स्थानीय तहमा विपद जोखिमको अवस्थाको लेखाजोखा, नक्सांकन,विश्लेषण गरि विकास निर्माण सम्बन्धीय कार्यमा विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने, भौतिक संरचना निर्माण गर्दा राष्ट्रिय भवन सहिता, भवन निर्माण मापदण्ड,नक्सापास प्रणाली लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरि पालना गर्न लगाउने, नदि कटान क्षेत्रमा स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग गरी जैविक तटबन्ध निर्माण,खुल्ला क्षेत्र पहिचान गर्ने,जोखिम क्षेत्र निर्धारण गर्ने,खोलानाला अतिक्रमण हुन नदिने,खाली ठाउँमा वृक्षारोपण गर्ने, विपद व्यवस्थापनमा परिचालन गरिने कर्मचारी तथा स्वयंसेवकको क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय पाठ्यक्रमरशैक्षिक पाठ्यक्रममामा विपद् व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने, विपद् व्यवस्थापनमा पुर्वतयारीलाई विशेष जोड दिई प्रतिकार्य ,पुनर्लाभ र पुनर्स्थापनालाई प्रभावकारी बना
मोहन्याल गाउँपालिका	मोहन्याल गाउँपालिकालाई अति सम्बेदनसिल क्षेत्रमा राखी कार्यक्रम राखिनुपर्ने
टीकापुर नगरपालिका	कर्णाली नदीमा पक्की तटबन्ध निर्माण गरी कर्णाली नदीको बिचमा रहेका टापुहरु दुई प्रदेश बीच समन्वय गरी तत्काल सफाई गर्दा टीकापुर नगरपालिका बाढी तथा कटानबाट सुरक्षित रहने संभावना देखिन्छ ।

अन्त्यमा:-

- क. वर्षातजन्य विपद्को (बाढी/पहिरो/झुवान) समयमा पिडित परिवारहरूलाई उद्धार गरी अस्थायि रूपमा आश्रयस्थलहरूमा राख्ने/सार्ने गरिएकोमा पिडितहरूले उक्त अस्थायी रूपमा आश्रयस्थलका लागि उपलब्ध गराईएका स्थानहरू (सामुदायिक वनको जग्गा/ सरकारी प्रती जग्गा/ सार्वजनिक चौरहरू/ सडकको जग्गा आदी) मा थप अतिक्रमण गरी विभिन्न संरचनाहरू निर्माण गरी सार्वजनिक जग्गावाट फर्किन नमान्ने समस्या रहेकोले उपयुक्त स्थानमा वस्ति स्थानान्तरण गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको ।
- ख. तटिय क्षेत्रहरूमा रहेका वस्तिहरूको जोखिम न्यूनिकरणका लागि त्यस्ता क्षेत्रमा कार्यरत रहेका सम्बन्धित आयोजनाहरूले सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने ।

ग. स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको सक्रियताका विषयमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार विपदको पूर्वतयारी, सामान्य प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका कार्यहरु स्थानीय सरकारको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने भएतापनि यस कार्यमा स्थानीय सरकारको सक्रियता अपेक्षाकृत रहेको पाईदैन । स्थानीय स्तरमा विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (Local level Emergency Operation Center-LEOC) लगायतका संरचना तथा समिति व्यवस्था भएतापनि यसको पूर्ण कार्यान्वयन हुन सकेको छैन ।

घ. स्थानीय तहको नीति तथा कार्यक्रम/वजेटमा विपद व्यवस्थापनका नीतिगत तथा कार्यक्रमिक विषयहरु उल्लेख भएतापनि यसको कार्यान्वयन पक्ष प्राथमिकतामा रहेको देखिदैन । सबै स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन कोष विनियोजन भएतापनि कोषको प्रभावकारी परिचालन तथा विपद पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन भएको पाईदैन ।

ड. वातावरणीय अध्ययन विनानै स्थानीय तहबाट हुने विकास निर्माणका कार्यहरु विपद् जोखिमका मुख्य कारण बन्दै गएका छन् । वातावरणीय अध्ययन विना अव्यवस्थित तवरबाट डोजर प्रयोग गरी हुने सडक तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्य वर्षेनी वढ़दै जाने गरेका कारण थप क्षति हुने क्रम समेत वढ़दो छ । साथै यस्ता निर्माण कार्यले वन क्षेत्रको अतिक्रमण समेत हुदै गएको छ ।

च. विपदका समयमा हुने खोज तथा उद्धार कार्यमा जिल्लाका सुरक्षा निकायहरु परिचालन हुनुका साथै स्थानीय स्तरमा समेत तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिहरु परिचालन हुन आवश्यक छ । विगतमा केही विषय क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्यका लागि मानवीय क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिमको आयोजना भएको भएतापनि सो को निरन्तरता तथा पुनर्ताजगी तालिम नभएका कारण स्थानीय स्तरमा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभाव छ ।

छ. जिल्लामा देखा पर्ने विपदको प्रकृति अनुसार सबै प्रकारका विपदका समयमा तत्काल खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने गरी न्यूनतम सामाग्रीहरुको DEOC सुदृढीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक आर्थिक स्रोत अभाव रहेको छ ।

ज. विपदको क्रममा क्षति भएका संरचना तथा मृत्यु भएका परिवारका सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराउदै आएको राहात रकमका सम्बन्धमा One door Policy अवलम्बन हुन नसकदा सरकारका ३ वटै तहबाट राहत, अनुदान उपलब्ध हुदै आएको छ । विपदका क्रममा सामान्य क्षति भएका घर/संरचनाहरुका लागि तथा प्रभावित घरपरिवारहरुका लागि स्थानीय तहले लिखित रूपमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिलाई अनुदान/राहतका लागि अनुरोध गर्ने क्रम वढ़दो छ तसर्थ कुन हदसम्मको विपद राहात/अनुदान कुन सरकार/तहले उपलब्ध गराउने हो भन्ने सम्बन्धमा स्पष्ट मार्गदर्शन आवश्यक छ ।

- झ. विपद् जोखिमका दृष्टिले अत्यन्तै संवेदनशील रहेको यस जिल्लामा देखा पर्ने विपद् जोखिमको आवधिक अवस्थालाई विश्लेषण गरी जोखिम संकटासन्न स्थानहरूको पहिचानलाई अद्यावधिक गरी सम्भावित विपद जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र तत्कालिन पुनर्लाभका विभिन्न कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गरी प्रत्येक वर्ष जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिबाट निर्णय भएअनुसार विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी योजनावद्ध रूपमा कार्यसम्पादन गर्ने गरिएको छ । वर्तमान समयमा विश्वव्यापी महामारीको रूपमा रहेको कोभिड १९ को सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि समेत कोभिड १९ जिल्ला संकट व्यवस्थापन केन्द्र तथा जिल्ला कमाण्ड पोष्टबाट छलफल एवम् निर्णय गराई विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुका साथै क्वारेन्टिन, आईसोलेसन तथा होल्डिङ सेन्टर सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन कार्य हुदै आएको छ ।
- ज. जिल्लामा विपद व्यवस्थापनका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न जिल्लास्तर र स्थानीय तहस्तरमा समेत विभिन्न समिति तथा संरचनाहरू रहेतापनि स्थानीयस्तरमा रहेका समिति तथा संरचनाहरूको सक्रियता अपेक्षाकृत देखिदैन । तसर्थ समग्र विपद व्यवस्थापनका लागि जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिका गतिविधिहरू मात्र पर्याप्त हुन नसक्ने भएकाले विपद व्यवस्थापन कार्यमा स्थानीय तहको प्राथमिकता र सक्रियताका लागि समय समयमा केन्द्र तथा प्रदेशस्तरमा रहने विपद व्यवस्थापन समितिको समेत निर्देशन आवश्यक पर्ने देखिन्छ ।
- ट. स्थानीय तह र जिल्लास्तरमा रहेका समिति तथा संस्थागत संरचनाहरूको प्राथमिकता, व्यावसायिकता एवम् समन्वय र सहकार्यले मात्र जिल्लाको समग्र विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका गतिविधिहरू जनअपेक्षित सञ्चालन गर्न सकिन्छ ।

-०-